

15

J

A

A

R

V

E

R

S

L

A

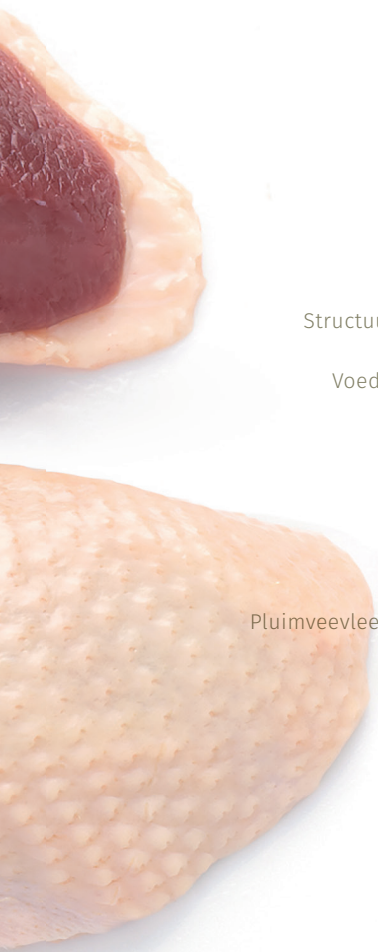
G

NEPLUVI

15

inhoud

Voorwoord	0	5	7	11
Structuur van de pluimveesector	1			
Voedselveiligheid en kwaliteit	2			
Dierenwelzijn	3			19
Diergezondheid	4	25	29	33
Milieu	5			
Pluimveevlees, een duurzaam product	6			39
Handel	7			
Sociale zaken	8			
Marktinformatie	9	51		45

A photograph of a man with grey hair, smiling, wearing a dark pinstripe suit, a light blue shirt, and a red tie. He is standing next to a large glass bowl filled with a salad of salmon, green herbs, and citrus segments. The background is a light-colored, textured surface.

VOOR WOORD

Gert-Jan Oplaat, voorzitter NEPLUVI

Mijn eerste jaar als voorzitter van NEPLUVI is voorbij gevlogen.

Door de nasleep van de vogelgriepuitbraken van 2014, werd ik direct in het diepe gegooid. In veel overleggen met de overheid en andere betrokkenen hebben wij als pluimveeverwerkende sector meegedacht over mogelijke verbeterpunten bij een volgende uitbraak. Uiteraard hopen we allemaal dat we dit niet meer hoeven mee te maken. De onrust in de wereld over vogelgriep onderstreept dat er een reëel risico is, waarop we in Nederland goed moeten zijn voorbereid. 'Streng indien nodig, maar zo soepel mogelijk' is het devies. Dit geldt niet alleen voor de aanpak van dierziekten als vogelgriep, maar voor veel meer onderwerpen die in de sector spelen. Serieuze risico's voor de volksgezondheid of het dierenwelzijn moeten worden aangepakt. Niemand is gebaat bij een nieuw voedselschandaal. De bestaande ruimte in de regelgeving mag echter wel worden benut. Door verschillende interpretaties van de regels moeten geen schandalen worden gecreëerd waar deze er eigenlijk niet zijn. De bedrijven in de sector zijn zeer inventief en altijd op zoek naar verbeterpunten en kwaliteitsslagen in hun proces. Regelgeving en controles moeten waar mogelijk de ruimte aan bedrijven bieden om hun productieproces op de juiste manier in te vullen. Zo stimuleren we vooruitgang in de sector. Strengere controles met overdreven maatregelen bij onderwerpen die geen enkel risico vormen voor de volksgezondheid of het dierenwelzijn kweken onbegrip en weerstand waarop niemand zit te wachten. Een goede relatie tussen bedrijfsleven en autoriteiten is van groot belang en wij hopen dat we deze snel weer terug hebben.

Uiteindelijk moeten we allemaal hetzelfde doel nastreven: een veilig, duurzaam en kwalitatief hoogwaardig product produceren. Daarmee houden we Nederland op de kaart als betrouwbare handelspartner en voorzien we onze consumenten van een betaalbaar en smakelijk product. De standaarden in Nederland zijn hoger dan in de rest van de wereld. Hierop moeten we trots zijn. We moeten echter niet vergeten dat een vooruitstrevende sector zich alleen kan handhaven als rekening wordt gehouden met een gelijk speelveld op tal van onderwerpen. Anders blaast de concurrentie ons weg en blijft er van de kwaliteitsbedrijven in Nederland niets over.

Nederland hoort bij de Europese Unie. Het staat ons vrij om bepaalde zaken strenger of anders aan te pakken dan onze burens, maar het is wel belangrijk om hierbij ook het gelijke speelveld en de eerlijke concurrentie in het oog te houden. We staan allemaal achter de Europese Unie. We gaan er dan ook vanuit dat de door de EU gestelde eisen invloed hebben op onze eisen voor producten. Op enkele punten gaan we in Nederland verder en dat kan als dit in goed overleg tussen sector en overheid wordt vormgegeven.

Een grote sector als de onze kan niet zonder goede werknemers. In de pluimveeverwerkende bedrijven waren in 2015 ruim 8.000 mensen werkzaam. Het is belangrijk een goede werkgever te zijn en dit streven onze leden dan ook volop na. Hiertoe zouden wij graag snel weer een cao actief zien in de sector, die wel is afgestemd op de inzichten van de moderne arbeidssituatie. De gesprekken met de betrokken partijen hierover zijn gelukkig weer gestart en we hopen snel een gemoderniseerde cao te kunnen tekenen.

Hopelijk kunnen wij in 2016 als sector met een positief gevoel verder vooruitkijken. Dankzij de Europese ruimte die er is, kunnen we nieuwe kansen voor de afzet van ons product creëren. ■

...er met twintig frisse kippen, scharrelend over
? Niet echt realistisch. Kip volgeespoten met
en hormonen evenmin. Natuurlijk kan het beter
de pluimveesector, zegt Nieuwvi-voorzitter Gert J
ant. 'Maar we moeten schipperen tussen efficië
id en welzijn.'

[illegible]

34

LIBELLE SAMEN MET DE STICHTING KIP PROMOTE

EEN KIJKJE OP DE KIPPENBOERDERIJ

Kippenboerin Jolanda over haar bedrijf

Je voelt je direct welkom als je Jolanda's erf oprijdt, daar zorgen de bordjes met 'zichstaaf' en 'kom kijken' voor. Voor Jolanda en haar gezin staat alles in het teken van een goede omgeving voor de kippen.

De Kruisjes groeide op tussen de vaders en moeders van de pluimveehouderij. Het erf trakt en zou voor de omgeving een plek worden waar de kippen

Jolanda van de Kruis groeide op tussen de varkens, maar kwam door haar man in de pluimveehouderij terecht. Ze zit al twintig jaar in het vak en zou voor geen goud iets anders willen doen. 'Ik ben opgegroeid in de agrarische sector, ik weet niet beter. Het is een passie, mijn levenswijze.'

Met de tijd mee
In de pluimvee-sector worden er steeds meer innovaties geïntroduceerd. Zo is het gebruik van automatische voeder- en drinktoerusting steeds meer aan het verspreiden. Ook Jolanda van der Wal heeft er een paar jaren mee: het voeren van de kuddes is inmiddels een tijdje anders. "Maar dat wil niet zeggen dat we helemaal geautomatiseerd. Maar dat wil niet zeggen dat we niet meer in de stal komen, want het blijven wel levende dieren waarvoor je zorgt", benadrukt ze. "Het is een product dat je maakt met een machine die je zelf bedient. En als er 's zondags een keertje iemand in de stal, ben ik er natuurlijk."

Alles voor de beestjes
Ook boerderijbezoekers, die langskomen voor
doosje eteren of een stukje gemarineerde
het leuk om een kijkje te nemen bij de koeien
zijn ze verbaasd. Ze hebben een heel ander
een kippenstal en denken dat de beestjes
ruimte hebben of niet vrij kunnen rond-
en haar vaak vindt Jolanda soms lastig.
en haar ook even goed, maar dat vind ik
en ze moet nog steeds niet altijd."

WETEN? KIJK

Kippen leggen geen gouden eieren, dat staat vast. Maar hoe zit het met die andere beweringen over het meest veelzijdige stukje vlees? De feiten én de fabels.

**ziet wit met
rozeborstjes** **Fabel**
Deels uit andere pluimvee
soorten, deels uit andere pluimvee
soorten. Deels uit andere pluimvee
soorten. Deels uit andere pluimvee
soorten.

**Kip is minder
milieubelastend**
Een kip kost minder
milieu om te kweken dan
een varken of een koe.

**Kip zit vol met
(groei)hormonen**

Kip is minder milieubelastend
Een kip heeft een efficiënte manier van eten. Voor één kilo kippenvlees is weliswaar weliswaar weliswaar weliswaar nodig. Daarvoor is de milieubelasting van een kilo kip lager dan die van een kilo varkensvlees of rundvlees.

...afstam
Pyramos

Wist je dat
de kip...

...t je dat
kip...

30 VRIENDEN + NL

rippere

aar de
en kij

aren
de
rijke-

en

Kip LEKKER

Kip is lekker licht en je kunt er eindeloos mee combineren. Check deze zes makkelijke kiprechten.

DEELTAKERS: @HOLLYWOODRECIPIES @GEMIDDELDE

De pluimveesector in de bladen

Thalina heeft samen met haar vriend een pluimveebedrijf

Hoe is het om dag in, dag uit te zorgen voor 115.000 kippen? Thalina (24) runt samen met haar vriend Boy (27) een pluimveebedrijf. Het is hun grote passie. "We blijven hier altijd wonen, daar ben ik van overtuigd."

**'Ik kan uren
naar de
kippen kijken'**

STRUCTUUR VAN DE PLUIMVEESECTOR

1

NEPLUVI is de brancheorganisatie voor de pluimveeverwerkende industrie. Het ledenbestand bestaat uit pluimveeslachterijen die goed zijn voor méér dan 99% van het in Nederland geslachte pluimvee, be- en verwerkende bedrijven en handelaren in slachtpluimvee en pluimveevlees.

Hiermee vertegenwoordigt NEPLUVI in 2015 de pluimveevleesproductie in Nederland.

Belangenbehartiging

NEPLUVI behartigt de belangen van haar leden bij een breed scala aan onderwerpen. Zo werkt zij aan onderwerpen op het gebied van voedselveiligheid en -kwaliteit, de export van pluimveevlees en sociale thema's, zoals arbeidsvoorwaarden en -omstandigheden. Ook brengt zij de sector op correcte en onderbouwde wijze onder de aandacht van media en opinieleiders. Secretariatsmedewerkers en leden van NEPLUVI nemen deel aan een groot aantal werkgroepen en overlegstructuren. NEPLUVI is daarnaast medeoprichter van de stichtingen AVINED en PLUIMNED.

Pluimveeslachterijen 2015

Vleeskuikenslachterijen

< 20.000 ton

Uden KemperKip
Panningen Van der Linden Poultry Products

20.000 - 50.000 ton

Leek Pluimveeslachterij Gebr. Heijs
Hunsel Mieki Hunsel
Stroe Pluimveeverwerking Jan van Ee
Haulerwijk Frisia Food

50.000 - 80.000 ton

Nijkerkerveen Van den Bor Pluimveeslachterij
Zevenhuizen Exportslachterij Clazing
Breukelen Pluimveeslachterij C. van Miert

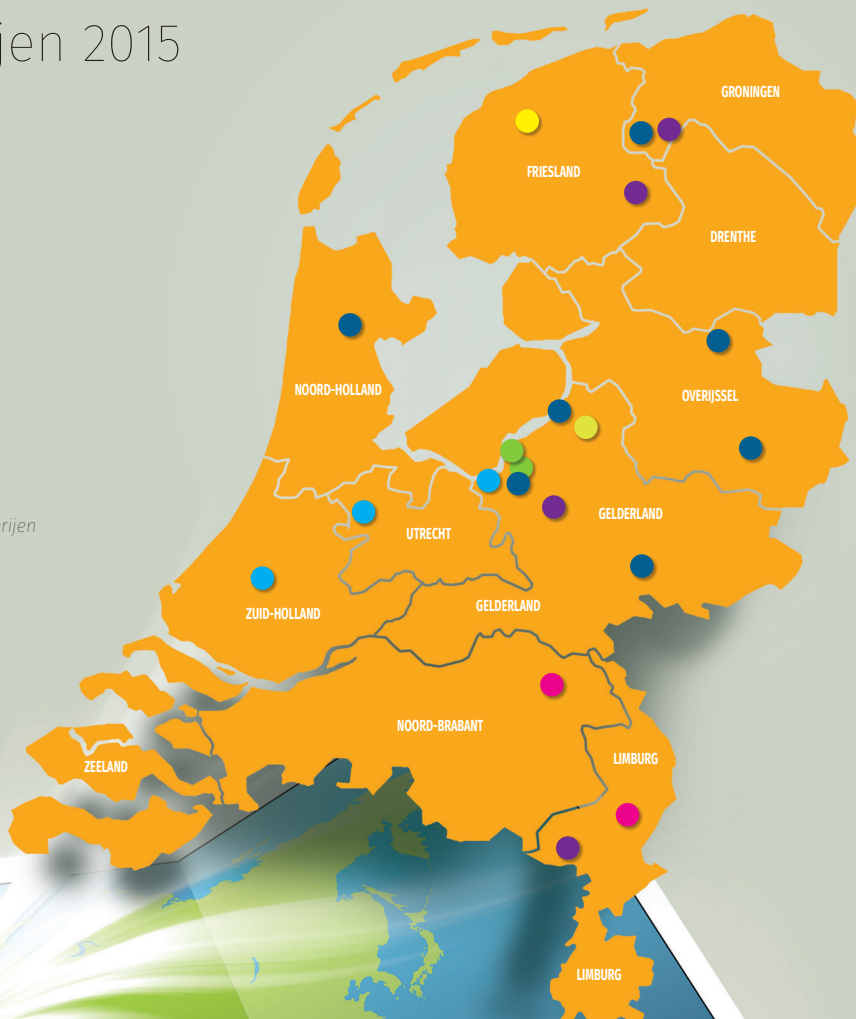
> 80.000 ton

Nunspeet Gecombineerde Pluimvee Slachterijen
Wehl Esbro
Grootegast Storteboom Kornhorn
Putten Storteboom Fresh
Blokler Plukon
Goor Plukon
Dedemsvaart Plukon

Overige pluimveeslachterijen

Epe Pluimveeslachterij G.P. Remkes
Dronrijp W. van der Meer en Zonen

Harderwijk Deassem
Ermelo Tomassen Duck-To

AVINED

AVINED is de vertegenwoordiger van de gehele pluimveesector, zowel pluimveevlees als eieren. Zo beheert AVINED enkele belangrijke nationale databases, zoals de antibioticaregistraties van het KIP-systeem waarin alle primaire bedrijven verplicht zijn geregistreerd. Ook vertegenwoordigt zij de sector in het kader van het Diergezondheidsfonds. Tijdens uitbraken van dierziekten is AVINED het directe aanspreekpunt van de sector.

PLUIMNED

Terwijl AVINED de belangen van de gehele pluimveesector behartigt, is PLUIMNED belangenbehartiger van de pluimveevleesketen. Zij beheert bijvoorbeeld de kwaliteitssystemen van deze sector, zoals IKB-KIP. Daarnaast faciliteert deze stichting wetenschappelijk onderzoek voor de pluimveevleessector.

Nederlandse Vakbond
Pluimveehouders

OVONED

Op vergelijkbare wijze als PLUIMNED voor de pluimveevleesketen, behartigt OVONED de belangen van de eiersector.

Andere brancheorganisaties

Naast deze overkoepelende organisaties en NEPLUVI zijn diverse andere brancheorganisaties al vele jaren actief binnen de sector. De Nederlandse Vakbond Pluimveehouders (NVP) en LTO-NOP behartigen de belangen van de primaire sector. Hier is in 2015 de Centrale Organisatie Broedeieren en Kuikens (COBK) bij gekomen, die de belangen van de vermeerderingsbedrijven en kuikenbroederijen vertegenwoordigt.

De eierhandelaren zijn verenigd in de Algemene Nederlandse Vereniging van Eierhandelaren (Anevei). ■

◀ Overzicht van de pluimveeslachterijen die zijn aangesloten bij NEPLUVI

Producten in de picture

VOEDSELVEILIGHEID EN KWALITEIT

2

De veiligheid en de kwaliteit van hun producten zijn de belangrijkste prioriteit voor voedselproducenten.

Dit geldt natuurlijk ook voor fabrikanten van pluimveevlees. De gehele productieketen is ingericht op het uitsluiten van risico's. Waar dit niet mogelijk is, probeert zij deze risico's tot een zo laag mogelijk en aanvaardbaar niveau terug te dringen.

Zorgvuldig geproduceerd

In de primaire sector wordt in en om de stallen op diverse zaken gecontroleerd. Zo stellen de pluimveehouders eisen aan het voer, voeren zij salmonellatesten uit en houden zij toezicht op de groei en de voeropname van hun dieren om direct afwijkingen te kunnen constateren.

Ook tijdens het slachtproces en de verdere verwerking van het vlees vinden voortdurend steekproeven plaats, waarbij de veiligheid van het product wordt getest.

Met deze zogeheten farm-to-forkbenadering onderscheiden Nederland en de EU zich van hun grootste concurrenten op de wereldmarkt. In landen buiten de EU ligt de focus vaak nog op risicobeperking aan het eind van de keten, bijvoorbeeld door het chemisch ontsmetten van karkassen. Hiermee pakken deze landen echter niet de bron van de besmettingsproblemen aan. Besmettingshaarden in bijvoorbeeld de primaire sector blijven zo bestaan. Bovendien is die methode maar beperkt effectief, waardoor deze uiteindelijk minder resultaat oplevert. Een besmetting wordt wel in aantal kiemen gereduceerd, maar verdwijnt niet. Hierdoor kan, afhankelijk van de bewaaromstandigheden, bovendien weer een toename van de kiemen ontstaan.

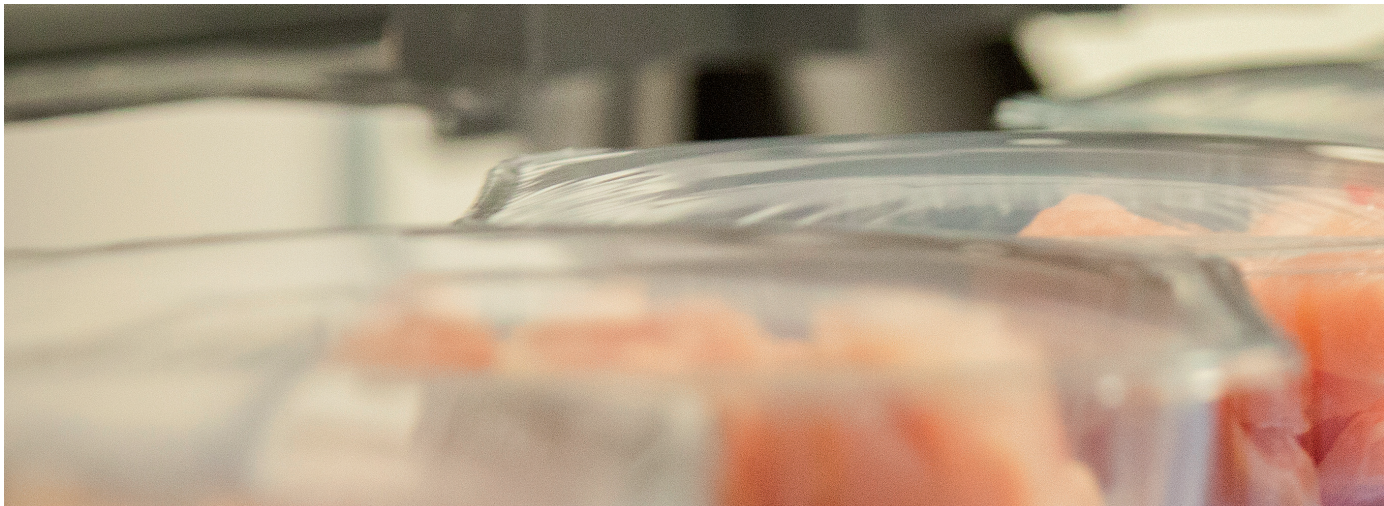
De farm-to-forkbenadering heeft dan ook de voorkeur voor een goede beheersing in de hele productieketen.

Toezicht

In Nederland is de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) de toezichthouder in de pluimveevleessector. De afgelopen jaren is deze organisatie steeds meer onder druk komen te staan. Er is veel kritiek op de organisatie geweest. Politiek en maatschappij vragen om strengere controles, terwijl ondertussen moet worden gereorganiseerd en de budgetten krimpen. Wellicht mede hierdoor lijkt de laatste jaren een bijzondere profileringsdrang te ontstaan met een steeds intensievere aanpak door de NVWA in de diverse dierlijke sectoren.

Kwaliteitsaspecten

De taak van de toezichthouder is om niet alleen het dierenwelzijn, maar ook de voedselveiligheid te borgen. Alles wat kan leiden tot een onveilig product voor de consument, dient streng te worden gemonitord en gereguleerd. Hierop moet worden gecontroleerd. De sector ziet nu echter dat inspecteurs steeds vaker handhaven op allerlei kwaliteitsaspecten. Deze kwaliteitsaspecten vallen echter volledig onder de verantwoordelijkheid van het bedrijf. Als een kwaliteitsaspect geen effect heeft op de voedselveiligheid, leiden maatregelen alleen tot onbegrip. Soms veroorzaken ze ook een onnodige kostenverhoging voor de producent. Het staat een op voedselveiligheid controlerende autoriteit vrij om opmerkingen te maken over kwaliteitsaspecten in een bedrijf. Het is echter onnodig om bedrijven hierop te beboeten of om het bedrijf zelfs stil te leggen. Dit zorgt alleen maar voor wrijving tussen bedrijfsleven, controleur en controlerende instantie.

In de EU is veel wetgeving van kracht, waaraan alle lidstaten zich moeten houden. Dit heeft bijvoorbeeld betrekking op voedselveiligheid, maar ook op dierenwelzijn. Het staat lidstaten in sommige gevallen vrij om in nationale wetgeving strengere eisen op te nemen. Hiervan maakt Nederland regelmatig gebruik. De toezichthouder controleert of de wetgeving wordt nageleefd.

Recent heeft de toezichthouder zelf steeds vaker initiatieven ontplooid, waarbij eisen worden gesteld die verder gaan dan wetgeving. Het is echter niet haar taak regels en wetten op te stellen. Het maken van beleid en de controle hierop dienen duidelijk gescheiden te blijven.

Verschillende accenten

Uiteindelijk hebben producenten en toezichthouders hetzelfde doel: het produceren van een kwalitatief hoogwaardig en veilig product, waarbij de accenten verschillend kunnen worden gelegd. Voor de een speelt de kwaliteit een grotere rol dan voor de ander, maar voedselveiligheid is voor beiden van belang. Het is daarom betreurenswaardig om te moeten constateren dat in 2015 de wrijving tussen de partijen verder is opgelopen. Ieder bedrijf staat achter een gedegen controle van zijn product. Als bijvoorbeeld een wijziging in de controles zou moeten plaatsvinden, dan is het belangrijk om bedrijven hiervan tijdig op de hoogte te brengen. Zo kunnen bedrijven hierover meedenken en hierop inspelen.

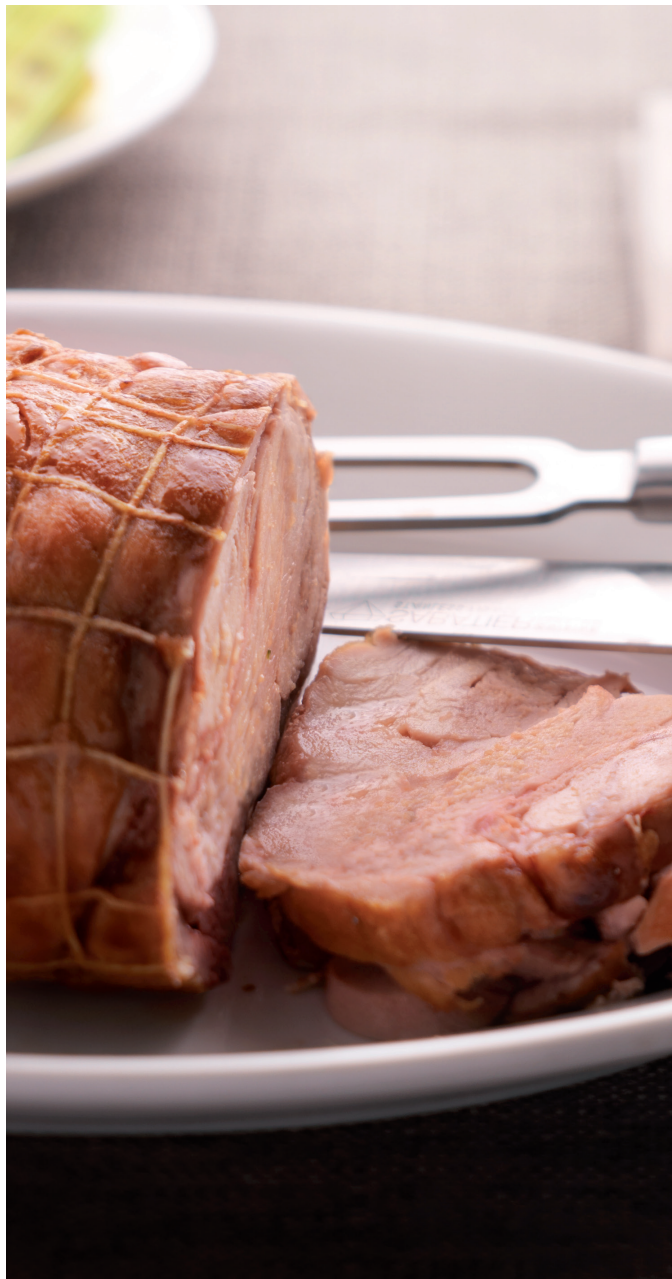
Redelijke overgangstermijnen

Systemen kunnen niet van de ene op de andere dag worden aangepast. Zeker als de volksgezondheid niet direct in het geding komt, zijn redelijke overgangstermijnen nodig. Daarnaast moeten kwaliteitsaspecten nooit onderdeel zijn van een voedselveiligheidscontrole. Alleen met wederzijdse instemming kan strenger worden gehandhaafd dan de wetgeving voorschrijft.

Dit neemt niet weg dat ook de pluimveeverwerkende bedrijven altijd openstaan voor manieren om de productie te verbeteren. Zo heeft de sector in 2015 extra aandacht besteed aan het nuchter aanleveren van vleeskuikens. Bij nuchtere kuikens is de kans op bezoedeling van het karkas met voerresten vele malen kleiner. Dit levert direct een kwaliteitsslag op. Hierbij moet de pluimveehouder er wel rekening mee houden dat dieren niet te vroeg zonder voer zitten, omdat dit tot dierenwelzijnsproblemen kan leiden. Vaak sturen pluimveeslachterijen adviezen aan hun toeleverancier over de juiste nuchtertijd voor aanvang van het vangen en het laden van de dieren. Het is van groot belang dat pluimveehouders die adviezen opvolgen.

Salmonella

Nederland beschikt over een goed systeem voor het monitoren en bestrijden van salmonella. Dit systeem is gebaseerd op nationale en EU-wetgeving. Hiermee heeft Nederland een van de laagste salmonellapercentages van alle EU-lidstaten bereikt. Daarnaast is het risico op salmonella in pluimveevlees laag in vergelijking met andere vleessoorten. De European Food Safety Authority (EFSA) publiceerde in 2015 een onderzoek.

Op basis van dit onderzoek is een overzicht gemaakt van de belangrijkste besmettingshaarden voor salmonella bij mensen. De bijdrage van pluimveevlees aan menselijke besmettingen is minimaal ten opzichte van bijvoorbeeld eieren, varkensvlees en zelfs chocolade. Dit is niet alleen te danken aan de effectieve aanpak, maar mogelijk ook aan het feit dat consumenten door de goede voorlichting van de sector en de overheid weten hoe zij pluimveevlees op de juiste manier moeten bereiden.

Consumenten weten dat pluimveevlees geen ready-to-eatproduct is. Door dit vlees voorafgaand aan de consumptie door en door te verhitten, verdwijnen de enkele, mogelijk toch nog aanwezige salmonellavarianten alsnog.

Verscherpte aanpak

Toch worden in 2015 discussies gevoerd over een verscherpte aanpak van salmonellapositieve partijen door extra bovenwettelijke regels. Deze regels hebben geen effect op het eindresultaat, maar vereenvoudigen hooguit het toezicht enigszins.

De sector betreurt het dat deze zo nogmaals wordt onderworpen aan eisen die veel strenger zijn dan de EU-wetgeving en dan de reeds wederzijds afgesproken aanvullende regels en die uitsluitend kostenverhogend werken. De sector betreurt dit ook, omdat hierdoor zijn concurrentiepositie in gevaar komt. Uiteraard staat niet ter discussie dat de producten veilig genoeg moeten zijn voor de consument.

Dankzij de huidige maatregelen is dit echter al het geval.

Bedrijven monitoren streng op salmonella (de salmonellabacterie). Pluimvee dat positief is getest op Salmonella enteritidis of Salmonella typhimurium (Se en St) moet onder andere aan het einde van de dag logistiek worden geslacht. Ook moet het hiervan afkomstige pluimveevlees door en door worden verhit, voordat het bij de consument terecht komt. Hiermee is het mogelijke voedselveiligheidsrisico van deze producten volledig onder controle.

Juiste bereiding

Daarnaast wordt de consument door de sector geïnformeerd over de juiste bereiding van het vlees.

Strengere maatregelen, zoals het in één keer vervoeren van vlees of het slechts gedurende beperkte tijd mogen opslaan van bevroren vlees voor verdere behandeling, dragen niet bij aan de voedselveiligheid.

Deze maatregelen leiden alleen tot schade voor de betrokken bedrijven.

Naast het onderzoek op de pluimveebedrijven vindt de sector een goede controle in het slachthuis belangrijk.

Soms zet de sector daarom ook extra bovenwettelijke controles in. Deze extra inspanning mag echter niet leiden tot buitenproportionele maatregelen van de toezichthouder.

Campylobacter

De vleeskuikenslachterijen in Nederland werken met een privaat Proces Hygiëne Criterium (PHC) voor Campylobacter. NEPLUVI rapporteert jaarlijks over de uitslagen van de onderzoeken naar Campylobacter en publiceert deze op haar website. Het percentage monsters met een hogere waarde dan 1.000 kve/gram (gemeten op borstvel) is ook in 2015 verder gedaald. In vergelijking met andere EU-landen, zoals Duitsland en het Verenigd Koninkrijk, heeft Nederland een lage Campylobacterprevalentie. Er is gezocht naar manieren om dit niveau in de slachterij met verdere maatregelen en innovaties nog meer omlaag te brengen. Enkele initiatieven die mogelijk kunnen bijdragen aan verdere reductie lopen o.a. nog bij producenten van slachtapparatuur. De maximale reductie lijkt echter te zijn behaald. Daarom wordt nu naar de rest van de keten gekeken om in een andere fase een reductie te realiseren. Door de Campylobacterbesmetting ketenbreed aan te pakken volgens de multi-hurdle approach zou een nog verdere afname kunnen worden gerealiseerd. De sector spant zich, onder andere in het kader van het publiek-private samenwerkingsverband 'Campylobacterbeheersing in de pluimveesector', in om het Campylobacterniveau op pluimveevlees verder te verminderen. Een belangrijke pijler hierbij is de primaire sector. Als levende dieren al besmet met Campylobacter aankomen in het slachthuis, is de kans op een besmetting op het vlees logischerwijs groter.

Door de effectiviteit van maatregelen in de primaire sector te onderzoeken, kan de sector mogelijk nog een slag maken. Een voorbeeld van een maatregel is het gebruik van vliegennetten in de stallen.

Campybro

Ook op Europees niveau is NEPLUVI betrokken bij onderzoeken, bijvoorbeeld naar het effect van additieven in voeding van vleeskuikens op het Campylobacterniveau in de darm. Dit gebeurt in het onderzoeksproject 'Campybro', dat subsidie ontvangt vanuit de EU. Onderzoeken hoe het Campylobacterniveau in het begin van de keten kan worden aangepakt, genieten de voorkeur boven de inzet van methoden om karkassen aan het eind van de productie via bijvoorbeeld chemicaliën te zuiveren.

Dit laatste gebeurt wel buiten de EU. Door het aanpakken van de bron wordt het probleem daadwerkelijk opgelost en blijft het vlees vrij van extra chemicaliën.

ESBL-producerende bacteriën

De Nederlandse overheid en het bedrijfsleven besteden al enkele jaren aandacht aan de aanwezigheid van ESBL-producerende bacteriën en aan het voorkomen hiervan.

ESBL-producerende bacteriën zijn resistent voor een groot aantal antibiotica, waardoor deze zeer moeilijk te bestrijden zijn. Bovendien kan deze vorm van resistentie tussen bacteriën worden uitgewisseld. Een belangrijke nieuwszender presenteerde de ESBL-bacterie als ‘de kibacterie’. Er is echter nog geen zekerheid over de vraag in hoeverre de consumptie van kip bijdraagt aan de besmettingen.

Naar aanleiding van dit nieuwsbericht gaf het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport opdracht tot onderzoek aan het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM), in samenwerking met onder andere het Centraal Veterinair Instituut (CVI). Doel van het onderzoek was om de blootstelling van de mens aan ESBL-producerende bacteriën via de diverse besmettingsroutes beter in kaart te brengen. Naast de bereiding en de consumptie van vlees kan hierbij worden gedacht aan direct contact met dieren, het milieu, de zorg en aan reizen naar het buitenland.

Reductie

De pluimveevleessector is zich bewust van de mogelijke risico's van ESBL-producerende bacteriën. De sector weet dat deze bacteriën ook bij pluimvee worden aangetroffen en dat het gebruik van antibiotica een grote rol kan spelen bij het voorkomen hiervan.

Een belangrijk aandachtspunt van de sector is daarom de verdere reductie van het antibioticagebruik. In 2009 zijn de eerste afspraken binnen de dierlijke sectoren gemaakt om het gebruik van antibiotica te verminderen. Met een totale reductie van 56% tot en met 2014 heeft de vleeskuikensector zijn doelen ruimschoots behaald.

De cijfers voor 2015 zijn bij de samenstelling van dit jaarverslag nog niet gepubliceerd. De verwachting is echter dat een grotere reductie zal worden behaald. Toch blijft het belangrijk om nog verder te zoeken naar mogelijkheden voor vermindering. Er zijn verschillende nieuwe uitkomstsystemen ontwikkeld, waarin kuikens direct na hun geboorte voer en water krijgen. Deze systemen lijken te zorgen voor vitalere kuikens die minder snel ziek worden. Ook de fokkerij werkt aan het fokken van robuustere kuikens, die minder antibiotica nodig hebben. De vele Nederlandse marktconcepten met een diversiteit aan rassen, groeisnelheden en bezettingsgraden én de verdere ontwikkeling van stalsystemen dragen hieraan nog eens extra bij. ■

DIERENWELZIJN

3

Het waarborgen van het dierenwelzijn in de hele keten is een belangrijk speerpunt van de sector.

Vanaf de geboorte van de dieren tot het slachtproces in het slachthuis zoeken betrokkenen naar verbeterpunten om het volledige proces zo goed mogelijk te laten verlopen. Het produceren van dierlijke producten brengt verantwoordelijkheden met zich mee, waarvan alle bij de productie betrokken personen zich bewust zijn.

Voer en water

De meeste vleeskuikens komen ter wereld in een broederij. Hier worden de op de vermeerderingsbedrijven verzamelde eieren uitgebroed. De afgelopen jaren is steeds meer interesse ontstaan voor systemen waarin de kuikens direct na hun geboorte beschikken over voer en water. Een pas geboren kuiken voedt zich eerst met de voedingsstoffen uit de eidooier. Toch lijkt het erop dat kuikens die direct voer en water krijgen vitaler zijn. Ook leden van NEPLUVI zijn betrokken bij de ontwikkeling van nieuwe systemen en bij de implementatie hiervan. Zo zijn nu niet alleen systemen beschikbaar voor in de broederij, maar ook voor in de pluimveestal. Bij laatstgenoemde optie worden de broedeieren een paar dagen voor uitkomen al in de stal geplaatst. De nabroedfase vindt dus plaats op het pluimveebedrijf. Na het uitkomen van de eieren zijn de kuikens direct in de stal waar ze verder zullen verblijven.

Dierenwelzijn in slachthuis

De Food and Veterinary Office (FVO), de veterinaire controle-organisatie van de EU, bezoekt Nederland regelmatig om op diverse terreinen te controleren of Nederland nog aan de EU-wetgeving voldoet. In september 2014 heeft de FVO in de EU-lidstaten een inspectie uitgevoerd naar het welzijn van dieren gedurende het slachtproces. Nederland kwam hieruit goed naar voren. Op enkele kleine opmerkingen na gaf de FVO aan dat Nederlandse pluimveeslachterijen aan alle eisen voldoen. Dit in tegenstelling tot enkele andere EU-lidstaten, waar bijvoorbeeld afwijkingen van de toegestane parameters bij elektrisch bedwelmen werden geconstateerd.

Dit onderstreept dat Nederland werkt met een hoge dierenwelzijnsstandaard en dat de nieuwe Europese regels op de juiste manier worden geïmplementeerd. Gedurende het gehele leven van het dier, van het uitkomen uit het ei tot het moment van slachten, dient het dierenwelzijn te zijn gewaarborgd.

De sector werkt verder aan de verbetering van het dierenwelzijn door in samenwerking met de NVWA een WelzijnsGids Slachterijen op te stellen. Eind 2014 is deze gids gepubliceerd en gedeeld met alle slachterijen. Het document biedt een handleiding voor bedrijven voor het invullen van hun protocollen/werkwijzen volgens EU-wetgeving. In 2015 hebben de slachterijen het document in gebruik genomen en dit is naar verwachting goed verlopen. Begin 2016 zal een evaluatie volgen. Daarna zal het document als definitieve gids ondersteuning bieden aan alle Nederlandse pluimveeverwerkers die met levende dieren werken.

Vangen en laden

Diverse organisaties hebben hun zorgen geuit over het vangen en laden van slachtrijp pluimvee, vleeskuikens en uitgelegde leghennen. Binnen het Integraal Keten Beheersing (IKB)-systeem is een aparte afdeling voor pluimveeservicebedrijven (PSB). Hieronder vallen ook de vangploegen. IKB-PSB-goedgekeurde vangploegen voldoen aan een scala van eisen, die onder meer het welzijn van de dieren waarborgen. Pluimveebedrijven die zijn aangesloten bij het IKB-systeem, zijn verplicht om gebruik te maken van deze IKB-PSB-goedgekeurde vangploegen. Om de mogelijke verbeterpunten te inventariseren, is in 2015 de Werkgroep Vangen en laden opgericht. In deze groep overleggen vangploegen, slachterijen, primaire sector en brancheorganisaties over de stappen die de sector kan zetten om het systeem te verbeteren.

Zo is gesproken over het instellen van een voor ploegleiders verplichte opleiding van de vangploegen. In deze opleiding moeten zowel de theorie als de praktijk aan bod komen. Pluimveeslachterijen hadden eerder al op eigen initiatief diverse vangploegen uitgenodigd in het slachthuis om hun te informeren over de juiste vangmethode en over de mogelijke gevolgen van onzorgvuldigheid. Niet goed vangen heeft namelijk een effect op zowel dierenwelzijn als productkwaliteit.

Daarnaast is in 2015 gewerkt aan bewustwording in de sector dat de pluimveehouder wettelijk aansprakelijk is voor het vang- en laadproces op zijn erf. De NVWA heeft dit gecommuniceerd en ook de sectororganisaties besteedden hieraan aandacht. De pluimveehouder moet altijd aanwezig zijn tijdens het vangen en laden om te controleren of de vangploegen op de juiste manier omgaan met de dieren. Ook draagt de pluimveehouder, samen met de vangploeg, verantwoordelijkheid voor het creëren van een geschikte situatie voor het vangen. Zo moet het licht kunnen worden gedimd en dienen de dieren nuchter te zijn.

Transport

Een veelbesproken onderwerp op het gebied van dierenwelzijn is het transport van dieren. In de pluimveevleesketen gaat het dan vooral om het vervoeren van dieren van de stal naar het slachthuis. Vaak zijn dieren nog niet eerder op transport geweest en daardoor kan dit een stressvolle aangelegenheid zijn. Het is daarom belangrijk dat zorgvuldig wordt omgesprongen met het transportproces en dat de dieren zoveel mogelijk stressvrij worden vervoerd.

Hierover is in Europa uitgebreide wetgeving opgesteld. Binnen de EU-lidstaten zijn door de sector geïnitieerde leidraden en initiatieven te vinden.

Snel ingrijpen

In de Nederlandse pluimveevleesketen is de organisatie van het transport grotendeels in handen van de slachterijen. Zij bepalen wanneer welke dieren op welke stallen worden geladen en getransporteerd. Hierdoor weten zij exact het moment waarop vrachtwagens met specifieke koppels arriveren.

Zo kan het slachthuis grote wachtrijen relatief eenvoudig voorkomen. Het kan bovendien snel ingrijpen als ergens in het proces een opstopping ontstaat. Daarnaast beschikken de vrachtwagens over diverse mogelijkheden om de dieren bijvoorbeeld tegen weersinvloeden te beschermen.

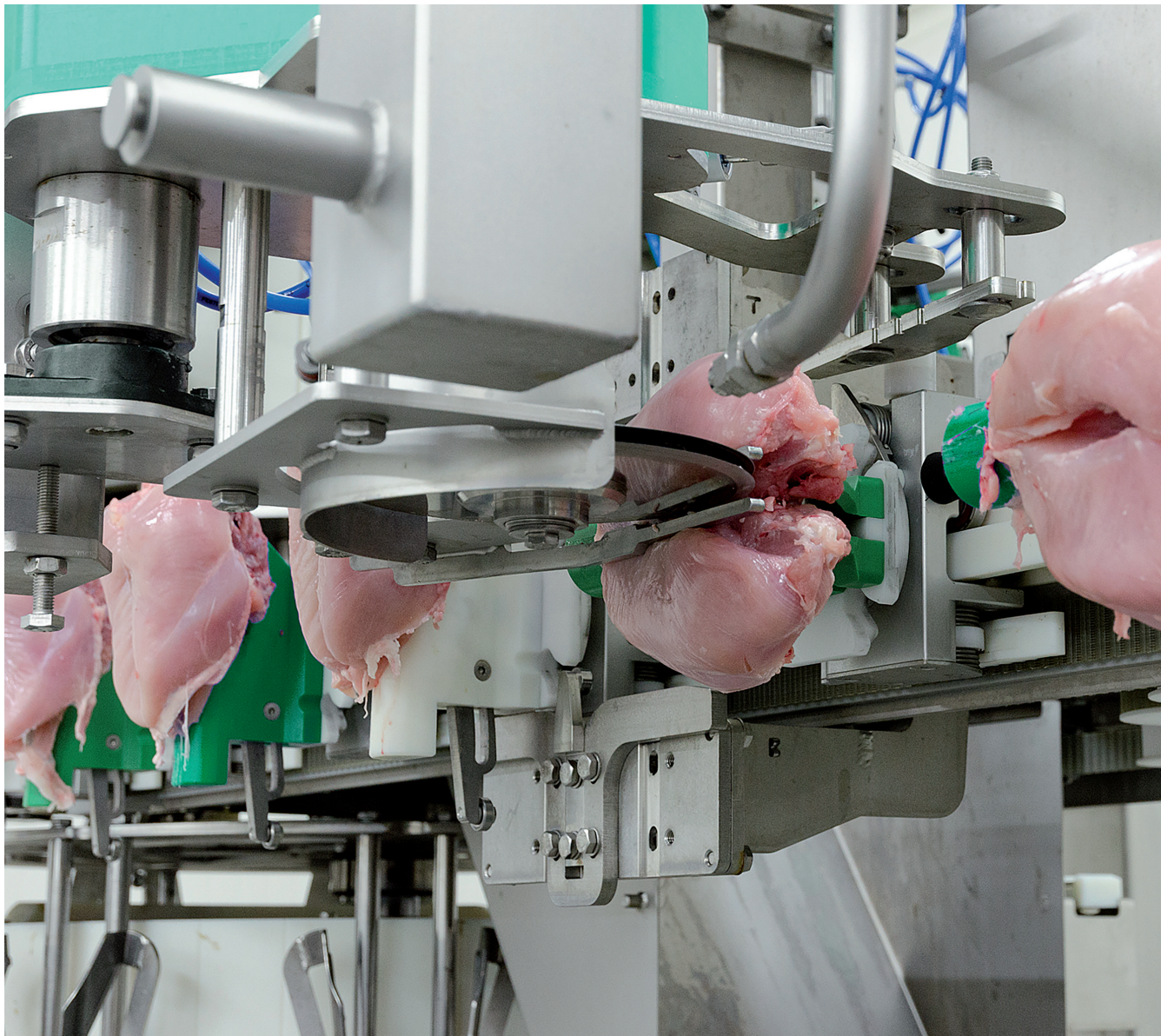
Ook op de slachthuizen zijn passende voorzieningen voorhanden, zoals ventilatoren en geconditioneerde wachtruimtes.

De Europese wetgeving stelt onder andere eisen aan de tijd dat de dieren zonder voer of water mogen blijven. In Nederland overschrijdt de transporttijd zelden deze norm. Slachterijen die de norm in het verleden wel eens overschreden, hebben geïnvesteerd in drinkwatersystemen. Hiermee kunnen de dieren in de wachtruimte van het slachthuis van water worden voorzien.

Zo zet de sector voortdurend stappen om het dierenwelzijn steeds beter te waarborgen.

Kleiner issue

Bij discussies over het vervoer van dieren is het van groot belang een onderscheid te maken tussen de diverse diersoorten. Het vervoer van pluimvee is niet te vergelijken met dat van bijvoorbeeld hoefdieren. Recent zijn vragen gerezen over het vervoer van dieren bij hoge temperaturen. Naar aanleiding hiervan heeft de sector met de NVWA overlegd over een hitteprotocol. Dit protocol vormt de basis van de richtlijnen en de eisen waaraan de actoren binnen de sector moeten voldoen.

In de pluimveesector is dit echter al ingeregeld, door de intensieve controle door het slachthuis en de vele initiatieven die op de bedrijven zijn genomen. Wel kan het goed zijn om de invulling van de procedures per slachthuis te stroomlijnen binnen de sector. Zo kan ook voor de toezichthouder inzichtelijker worden gemaakt hoe een bedrijf bepaalde zaken heeft geregeld. Hiertoe wil de pluimveesector een hoofdstuk toevoegen aan de Welzijnsgids Pluimveeslachterijen. In dit hoofdstuk wordt een richtlijn opgenomen hoe een protocol voor vervoer bij extreme temperaturen kan worden opgesteld.

Zo krijgen alle bedrijven inzicht in de onderwerpen die zij in een dergelijk protocol moeten opnemen en in de wijze waarop dit kan. Dit biedt bedrijven ook de ruimte om dit met hun eigen initiatieven in te vullen. Het is van groot belang de flexibiliteit in de sector te behouden en de verschillen tussen de diverse bedrijven te respecteren. Zo kan het dierenwelzijn namelijk in elke situatie optimaal worden geborgd.

Aangescherpte richtlijnen

Ook Europa werkt aan aangescherpte richtlijnen voor pluimveevervoer. De Food and Veterinary Office (FVO) stelt in samenwerking met de Europese Commissie een transportgids samen. Hierin komen adviezen en richtlijnen voor alle Europese lidstaten. Ook Nederlandse instanties werken mee aan de gids. Het is altijd goed als wetgeving op een praktische en inzichtelijke manier wordt vertaald. Van groot belang is dat dergelijke gidsen niet als wet worden beschouwd. De praktijk leert dat de ene EU-lidstaat zich consequenter houdt aan de richtlijnen in deze gidsen dan een andere lidstaat. Dit zorgt voor een ongelijk speelveld binnen de EU. De pluimveevleessector is via haar Europese koepelorganisatie (a.v.e.c.) betrokken bij het ontwikkelen van de gidsen. Zo kan zij ook haar visie geven op de documenten.

De sector hoopt dat haar opmerkingen in gesprekken hierover worden meegenomen, om latere discussies en problemen tussen lidstaten te voorkomen. ■

De sector informeert

De gezondheid van pluimvee is niet alleen van belang met het oog op dierenwelzijn, maar kan ook een direct effect hebben op de kwaliteit en veiligheid van het eindproduct.

Een potentiële zoönose, zoals Aviaire Influenza (AI, vogelgriep), kan een rechtstreeks gevaar vormen als het virus, na een mutatie, mensen besmet en ziek maakt. Daarom is het van belang om de gezondheid van dieren goed te monitoren en symptomen tijdig te constateren, zodat eventuele ziekten zo snel mogelijk worden gevonden.

Bestrijdingsplichtige dierziekten

Het grootste deel van 2015 stond in het teken van de afronding van de bestrijding van hoogpathogene Aviaire Influenza en de evaluatie hiervan. Begin 2015 moesten enkele besmette bedrijven de laatste reiniging en ontsmettingen nog uitvoeren. Na herhaaldelijk aandringen, onder meer door AVINED, is deze reiniging uiteindelijk uitgevoerd. Het is vooral voor de export van Nederlandse pluimvee(producten) van belang dat het gehele proces van reiniging en ontsmetting (R&O) snel wordt doorlopen. De Wereld Organisatie voor Diergezondheid (OIE) hanteert 3 maanden na de laatste reiniging en ontsmetting als moment waarop een land weer vrij is van een specifieke dierziekte. Omdat veel derde landen de OIE volgen met het opheffen van exportbeperkingen, leidt elke dag uitstel van de reiniging direct tot een langere exportbeperking. Naar aanleiding van deze ervaringen zijn de sector en de overheid met elkaar in overleg gegaan om te bekijken hoe dit kan worden verbeterd. In een Kamerbrief is aangegeven dat de NVWA het volledige proces van R&O na een uitbraak van vogelgriep zal begeleiden.

Tot nu toe moest de veehouder de laatste R&O's nog uitvoeren op een zelf te bepalen tijdstip. Het is een grote verbetering voor de sector dat wordt nagedacht over oplossingen om dit gestructureerd te laten uitvoeren.

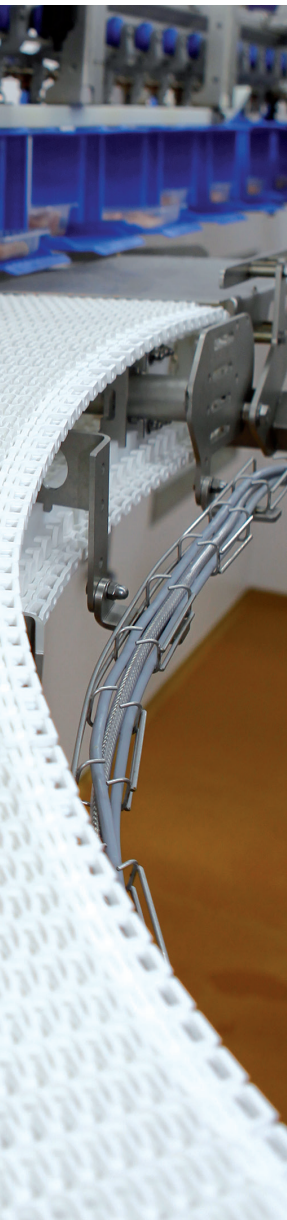
Redelijke maatregelen

Aviaire Influenza is een reële bedreiging voor de pluimveesector en moet daarom streng worden aangepakt. De maatregelen moeten echter altijd redelijk blijven en de noodzaak hiervan moet goed worden bekeken. Een maatregel die het vervoer van pluimvee(producten) tussen bepaalde gebieden van Nederland verbiedt, kan vergaande consequenties en langetermijngevolgen hebben voor de sector. Het is daarom belangrijk altijd goede risicobeoordelingen uit te voeren. Hiermee kunnen ook de benodigde uitzonderingen op de regel worden toegepast. Zo was in 2014 en 2015 het opnieuw opzetten van eendagskuikens in vleeskuikenstallen lange tijd verboden, terwijl het vervoer van deze kuikens geen risico met zich meebrengt. De leegstand van grote aantallen stallen die hierdoor ontstond, leidde tot een daling van het vleeskuikenaanbod. Omdat alle stallen daarna op ongeveer hetzelfde moment werden herbevolkt, waren de dieren ook ongeveer tegelijk weer slachtrijp. Hierdoor waren op hetzelfde moment nogmaals alle stallen leeg. Dit is een voorbeeld van een maatregel met vergaande gevolgen. In de toekomst moet dat anders worden aangepakt. Ook de beperking van de mogelijkheid om vleeskuikens in slachterijen in een ander deel van Nederland te kunnen slachten, leidde tot vermijdbare schade. Ondertussen ontstond er een groot risico dat het dierenwelzijn zou worden geschaad. Een neveneffect was de onnodige, maar zeer begrijpelijke tijdelijke weigering van buitenlandse overheden van transport naar buitenlandse slachterijen.

Nasleep

De sector heeft enkele duidelijke aanmerkingen en suggesties voor het verbeteren van de gekozen aanpak. De sector is wél tevreden over het eindresultaat van de huidige aanpak. In 2015 werd de sector vooral nog geconfronteerd met de nasleep van de uitbraken en moest worden gewacht op de laatste R&O's en op de (her)opening van exportmarkten. Dankzij goede samenwerking tussen de overheid en het bedrijfsleven, zijn de schadelijke gevolgen van de uitbraken zoveel mogelijk beperkt en waren deze snel onder controle. Met elke uitbraak gaan leermomenten gepaard. Nu is het belangrijk om de hieruit voortkomende leerpunten zo snel mogelijk door te voeren, zodat Nederland in de toekomst nog beter is voorbereid op eventuele uitbraken van hoogpathogene Aviaire Influenza.

Goede bedrijfshygiëne

De AI-uitbraken in 2014 hebben de noodzaak van een goede bedrijfshygiëne nog eens extra onderstreept. De sector wil en moet de bedrijfshygiëne verder verbeteren. Bijna alle besmettingen vonden plaats bij binnen gehouden dieren. Dit betekent dat het virus, al dan niet door een bepaalde vector, de stal moet zijn binnengesleept. De sector heeft hiervoor een hygiënescan ontwikkeld, die alle bij het landelijk kwaliteitssysteem IKB aangesloten bedrijven eenmaal per jaar moeten uitvoeren.

De scan maakt pluimveehouders ervan bewust waar de risico's en de zwakke punten op het eigen bedrijf te vinden zijn. Hierna kunnen deze punten worden verbeterd.

Eind 2015 wordt Frankrijk geteisterd door een lange lijst met uitbraken van Aviaire Influenza. Dit benadrukt dat de sector alert moet blijven op het voorkomen en het tijdig herkennen van dit virus.

Vrije uitloop

Na elke uitbraak van AI ontstaat discussie over de uitloop van pluimvee. In Nederland zien we een steeds grotere diversiteit aan huisvestingssystemen. Elk systeem heeft zijn eigen specifieke eigenschappen, bijvoorbeeld gericht op energiezuinigheid of dierenwelzijn. Bij een aantal systemen is het vereist dat de dieren dagelijks een uitloop hebben in de open lucht. Deze uitloop brengt echter ook risico's met zich mee. Wilde watervogels kunnen in de uitloop landen of deze bevuilen bij het overvliegen. Deze vogels zijn een van de meest waarschijnlijke bronnen van vogelgriep. Diverse partijen binnen de sector pleiten dan ook voor het binnenhouden van pluimvee gedurende de vogeltrek. Dit om contacten met (mest van) wilde watervogels zoveel mogelijk te beperken. Ondanks het feit dat anderen aangeven dat er onvoldoende onderbouwing is voor de besmettingsroute van wilde vogels tijdens de vogeltrek, is het opvallend dat de meeste vogelgriepgevallen juist in die maanden worden geconstateerd.

Het binnenhouden van dieren kan wel verdere consequenties hebben voor de pluimveehouder. In Europees verband zijn namelijk afspraken gemaakt over hoe lang dieren binnen mogen zijn, voordat zij de 'vrije-uitloopstatus' verliezen. Daarom is het belangrijk om dit onderwerp in een breder verband op te pakken en om binnen Europa te pleiten voor dergelijke ophoktermijnen, zonder verlies van de status. ■

Voor nagenoeg alle productieprocessen is energie nodig en bij de productie komen onder meer warmte en afvalstoffen vrij. De mondiale industrie is zich steeds meer bewust van haar impact op het milieu, zo ook de pluimveeverwerkende sector. Het verminderen van deze impact is dan ook een steeds belangrijker wordende doelstelling.

Wetgeving

In de Europese wetgeving is de basis gelegd voor het verminderen van de milieu-impact van een groot aantal sectoren. Richtlijn 2008/1/EG behelst onder meer voorwaarden voor de afgifte van vergunningen en richtlijnen waaraan lidstaten zich moeten houden bij het controleren van hun producenten. Om deze richtlijn verder te kunnen invullen, is het referentiedocument Best available techniques Reference Document (BREF) opgesteld over de best beschikbare technieken in de slachthuizen en de dierlijke-bijproductenindustrie. Dit document biedt een overzicht van de meest milieuvriendelijke technieken die een bedrijf in de sector kan toepassen. Bij alle stappen in het productieproces wordt hiermee in principe voorzien in minimalisatie van de milieu-impact.

Het stimuleren van de reductie van het energieverbruik is een speerpunt van de EU. In 2015 is daartoe wetgeving van kracht geworden. Volgens deze wetgeving moeten grote ondernemingen jaarlijks een energie-efficiency-audit ondergaan. Hiertoe behoren bedrijven met meer dan 250 medewerkers, met een jaaromzet boven de 50 miljoen euro of met een jaarlijks balanstotaal van boven de 43 miljoen euro. Bedrijven die MJA-3-deelnemer zijn, voldoen automatisch aan deze verplichting.

MJA-3

De overheid en diverse branches hebben enkele jaren geleden samen het convenant 'Meerjarenafspraak Energie-Efficiency (MJA-3)' opgesteld. Doel van dit convenant is om in 2020 een energiereductie van 20% intern en 10% extern ten opzichte van het jaar 2000 te halen. Ook de vleesverwerkende industrie heeft zich hierbij aangesloten. Diverse leden van NEPLUVI zijn een MJA-3-bedrijf. Bedrijven die MJA-3-deelnemer zijn, krijgen onder andere hulp bij het opstellen van hun energiereductieplannen. Ook kunnen zij rekenen op belastingvoordelen als zij aan diverse voorwaarden voldoen. Hiermee stimuleren de overheid en de branches dat steeds efficiënter met energie wordt omgegaan. Door de doorgevoerde verbeteringen in bedrijfsprocessen is alleen al in de afgelopen 7 jaar 10% energie bespaard.

Ketenbrede maatregelen

Alle partijen binnen de pluimveevleessector zijn zich bewust van de effecten van hun activiteiten op bijvoorbeeld het milieu. Daarom zijn bedrijven altijd op zoek naar mogelijkheden om deze impact te beperken. Enkele pluimveeverwerkende bedrijven hebben de handen ineengeslagen. Zij richtten een bedrijf op, dat categorie 2- en categorie 3-materiaal op een zo energievriendelijk mogelijke manier verwerkt. Dit bedrijf verwerkt dierlijke bijproducten, zoals veren en bloed, tot bruikbare producten als diervoeder en lijm. Hiermee krijgen ook deze bijproducten een nuttige bestemming en gaat zo min mogelijk van het geslachte dier verloren. De productie is energie-efficiënt ingericht. Het bedrijf maakt namelijk gebruik van de restenergie van nabijgelegen bedrijven.

Ook zetten de pluimveeverwerkende bedrijven individueel stappen om hun energie-efficiëntie te verbeteren. Het installeren van zonnepanelen en het uitvoeren van waterzuivering zijn slechts twee voorbeelden hiervan. Met deze initiatieven werkt de sector voortdurend aan vermindering van het energiegebruik.

Veel initiatieven

Ook in de primaire sector worden veel initiatieven ontplooid. In diverse stallen wordt al energie-efficiënt gewerkt. Met windmolens, zonnepanelen en warmtewisselaars streven de pluimveehouders naar energieneutrale stallen. Zij maken slim gebruik van de energie en de warmte die de kuikens in een stal produceren. Ook gebruiken zij hun mest om nieuwe energie te creëren. De pluimveesector is een van de weinige dierlijke sectoren die de afzet van de mest volledig heeft geregeld. Alleen al de mestverbrandingsinstallatie in Moerdijk, die een derde van de in Nederland geproduceerde pluimveemest verwerkt, levert genoeg energie om een stad zo groot als Breda een jaar lang van stroom te voorzien.

Gunstige CO₂-footprint

Zeker in vergelijking met ander vlees is de productie van kip een efficiënt proces. Kippen zijn in staat om voer efficiënt om te zetten in groei. Dit betekent dat per kip relatief weinig voer nodig is om het dier tot het gewenste gewicht te laten groeien. Minder voer betekent dat minder landbouwareaal nodig is voor de productie hiervan. Dit past bij het streven om ontbossing tegen te gaan. Mede hierdoor heeft de productie van kip een gunstige CO₂-footprint. Sinds 1990 is deze footprint met ruim 34% teruggedrongen.

Nieuwe marktconcepten

Het groeiende aantal nieuwe marktconcepten in de vleeskuikenhouderij in de afgelopen jaren leidt tot een steeds breder aanbod van huisvestingsystemen en management. Elk concept heeft zijn eigen sterke punten. Terwijl bij het ene concept grote stappen worden gezet op het gebied van dierenwelzijn, worden bij het andere concept kwaliteitsslagen gemaakt in de reductie van de milieu-impact. De sector biedt de consument hiermee een breed keuze-aanbod. ■

Foto: rtl lifestyle experience

De pluimveesector op televisie

Scan de QR-codes en bekijk de films met sector exposure in de programma's RTL 4 Lifestyle Experience en Keuringsdienst van Waarde

PLUIMVEEVLEES, EEN DUURZAAM PRODUCT

6

In elke sector is het belangrijk de 'license to operate' te behouden. Dan is er namelijk draagvlak in de maatschappij voor activiteiten binnen de sector. Zeker binnen een sector die met levende dieren werkt en die voedsel voor mensen produceert, is dit van groot belang. De pluimveeverwerkende industrie besteedt dan ook veel aandacht aan de verduurzaming van de productie op diverse gebieden. Ook het betrokken houden van de burger en de consument is een belangrijk speerpunt.

Uiteenlopende richtingen

Samen hebben de diverse partijen uit de pluimveevleesketen de afgelopen jaren gezocht naar mogelijkheden om de pluimveevleesproductie verder te verduurzamen. Daarvoor zijn uiteenlopende richtingen mogelijk. Het is belangrijk om een goede balans te vinden tussen korte en lange termijn en tussen lokaal en globaal. Het resultaat hiervan voor de huidige Nederlandse markt was Kip van Morgen, een concept dat de impact van de productie op onder meer dierenwelzijns- en milieu-aspecten positief zou verbeteren. Het Kip van Morgen (KvM)-concept zou de minimum inkoopvoorwaarden van de Nederlandse supermarkten voor het verssegment vormen. In 2013 maakte de sector de voorwaarden bekend. De supermarkten hebben publiekelijk verklaard dat zij deze voorwaarden gingen invoeren.

Helaas heeft de Autoriteit Consument en Markt (ACM) na een onderzoek onder consumenten geconcludeerd dat de duurzaamheidsafspraken niet mogen, omdat de consument hiervan te weinig voordeel zou ondervinden. Daardoor zou dit concept vallen onder mededingingsafspraken die in Nederland niet zijn toegestaan. Het rapport van de ACM heeft echter wat haken en ogen. In het consumentenonderzoek is sterk gefocust op dierwelzijnsparameters. De KvM zette echter niet alleen op het gebied van dierenwelzijn, maar juist ook door het combineren van duurzaamheidsfactoren, zoals welzijn, voedselveiligheid, milieu, CO₂-footprint en landbouwareaal, een grote stap vooruit.

Hiermee scoorde de KvM bijvoorbeeld beter dan de Beter Leven-kippen en de biologische kippen. Dit is in het onderzoek echter volledig buiten beschouwing gelaten. Daarnaast zijn in het onderzoek onwaarheden opgenomen, zoals de suggestie dat Beter Leven-kippen verplicht met het CAS-systeem en niet elektrisch worden verdoofd. Bovendien wordt onterecht gesuggereerd dat de kippen binnen het Kip van Morgen-concept onverdoofd mogen worden geslacht.

Alle bij NEPLUVI aangesloten slachterijen, goed voor 99% van de Nederlandse pluimvee-slachtingen, voldoen aan de strenge Nederlandse en Europese wetgeving. Dit betekent dat alle kippen in de Nederlandse grote en middelgrote slachterijen voorafgaand aan het slachtproces op een juiste manier worden verdoofd. De kippen van Kip van Morgen, gangbare kip en kippen met het Beter Leven-keurmerk worden allemaal in dezelfde slachterijen geslacht.

Onjuiste informatie

Doordat onjuiste informatie is verstrekt aan de consument, kwam uit het onderzoek naar voren dat de Kip van Morgen niet voldoende wordt gewaardeerd om de afspraak toe te staan. Het door de ACM uitgevoerde onderzoek was echter dus niet deugdelijk.

Het is jammer dat op deze manier een vooruitstrevend initiatief van de sector wordt tegengewerkt. De sector blijft gezond door dergelijke ontwikkelingen aan de markt over te laten. Het zou zeer contraproductief werken als de overheid aanvullende eisen aan de productiewijze zou opleggen.

Door de bestaande Europese regelgeving kan de overheid ook niet bepalen wat de minimumnorm is voor wat er in Nederland mag worden verkocht.

Echte verhaal

Een belangrijk doel van een door de sector gelanceerde promotiecampagne is het laten zien van het echte verhaal achter de productie van pluimveevlees in Nederland. De sector heeft te lang achter de schermen geopereerd en daarmee ruimte gegeven aan kwaadwillende partijen om onwaarheden de wereld in te helpen.

De sector is trots op zijn productie en wil laten zien waarop hij zo trots is. In 2015 is daarom onder meer gewerkt aan een visiedocument en een film.

In deze korte film komen alle onderdelen van de pluimveevleesketen aan bod: van vermeerderingsbedrijf tot vleeskuikenhouder en slachterij. Alle schakels dragen bij aan een duurzaam en lekker product en met een kijkje in hun bedrijf laten zij zien hoe zij dit doen. De film is te bekijken op www.kipinnederland.nl. Ook kan de qr-code op pagina 37 worden gescand om deze film te bekijken. Deze was in september ook te zien tijdens de officiële aftrap van de imagocampagne van de sector. De sector ontvouwde toen zijn plannen voor de komende periode.

Naast de nieuwe campagneonderdelen, zoals de film en het visiedocument, blijft NEPLUVI onverminderd werken aan bewezen communicatiemethoden en -momenten. Zo was de parlementaire barbecue ook in 2015 een succes. In diverse consumententijdschriften konden lezers interessante artikelen van en over de pluimveesector lezen.

Open en transparant zijn over alles wat er in de sector gebeurt en het uitdragen van het echte verhaal zullen de sector helpen zijn welverdiende 'license to operate' te behouden.

Toekomstvisie

Zoals eerder aangegeven, heeft NEPLUVI met het oog op de toekomst een visiedocument opgesteld: 'Ondernemers in de vleeskuikensector vernieuwend op weg naar 2020'.

De afgelopen decennia heeft de sector op veel vlakken een enorme ontwikkeling doorgemaakt. De sector zet al jaren grote stappen in onder andere het verbeteren van het dierenwelzijn, het verminderen van de milieu-impact van de productie en het vergroten van de maatschappelijke acceptatie.

Ook in de komende periode zullen diverse innovaties de sector helpen zich op diverse gebieden nog verder te verbeteren.

De sector wordt regelmatig geconfronteerd met hardnekkige misverstanden. Het visiedocument verschaft daarom uitleg over de meest gehoorde misverstanden en fabels. Zo hebben veel consumenten het idee dat vleeskuikens in kooien worden gehouden en dat de dieren vol zitten met antibiotica. Het vleespluimvee wordt echter in ingestrooide stallen gehouden. Daarnaast werkt de sector al enkele jaren hard aan de vermindering van het antibioticagebruik. Deze inspanningen kunnen zeer geslaagd worden genoemd, maar hieraan wordt ook nog verder gewerkt. ■

'Omdat we als sector zo voorop lopen, heb ik hier regelmatig buitenlandse delegaties over de vloer. Zij hebben echt bewondering voor wat we hier in Nederland doen'

KIPPINNEDERLAND.NL

'Hebben de kippen het naar hun zin, dan zijn wij ook blij'

'Een kuiken dat gezond is en goed groeit, levert ons een eerlijk inkomen op'

KIP IN SECTOR
NEDERLAND PROMOTIE
ONDERNEMERS IN EN OM DE STAL
IN BEELD INNOVATIE SECTOR IN
VEELZIJDIGHEID DE ROBUUSTE KIP

MILIEU

VOEDSELVEILIGHEID EN
VOLKSGEZONDHEID

DIERGEZONDHEID EN
DIERENWELZIJN

KWALITEIT

We mogen trots zijn op de wijze waarop de Nederlandse vleeskuikensector zich nationaal en internationaal manifesteert. De sector vernieuwt zich razendsnel en komt niet alleen tegemoet aan wensen van consumenten en retailers, maar ook aan vestigingsbesluiten en eisen op het gebied van dierenwelzijn, voedselveiligheid, bedrijfseconomie en duurzaamheid. Dit is te lang onderbelicht gebleven, waardoor ten onrechte een negatief beeld is ontstaan van de vleeskuikensector. In september 2015 presenteerde NEPLUVI aan de ondernemers in deze sector de bouwstenen voor een campagne waarmee dit beeld moet worden gewijzigd.

LANCERING
 CAMPAGNE
 KIP IN NEDERLAND

HET ECHTE VERHAAL

'Op weg naar 2020'

De komende jaren zal NEPLUVI namens de vleeskuikensector verslag doen van de vele innovaties en vernieuwingen die worden doorgevoerd. Om de sector in het juiste perspectief te plaatsen, maar ook om duidelijk te maken hoe we over vernieuwing zullen rapporteren, is het document 'Ondernemers in de vleeskuikensector vernieuwend op weg naar 2020' ontwikkeld.

Bij een aantal kernthema's mogen de komende tijd kansrijke en baanbrekende ontwikkelingen worden verwacht. Dat zijn: 'Het Robuuste kuiken', 'In en om de stal' en 'Veelzijdigheid'.

De kernthema's toegelicht:

Het Robuuste kuiken

Initiatieven en innovaties die resulteren in een sterk en weerbaar vleeskuiken, waarbij kennisuitwisseling met fokkerijen en broederijen en samenwerking met toelevingspartijen centraal staan.

In en om de stal

Technologische, energiezuinige systemen en stalconcepten die geïmplementeerd worden of waarnaar onderzoek wordt gedaan en die een positief effect hebben op voedselveiligheid, dierenwelzijn, lokale omgeving en milieubelasting.

Veelzijdigheid

Alle initiatieven die de grotere veelzijdigheid van het kipaangebod mogelijk maken, inspelend op veranderende maatschappelijke wensen.

Kipinederland.nl

Een belangrijke bouwsteen van de campagne is 'kipinederland.nl'. Dit wordt het platform waarop NEPLUVI rapporteert over vernieuwing in de sector. De website staat vol met interessante achtergrondinformatie, feiten en cijfers over de Nederlandse pluimveevleessector. Van pluimveehouderij tot slacht en productie. De informatie op de site is niet alleen afkomstig van NEPLUVI zelf, maar van de hele keten van bedrijven, die betrokken is bij de productie van kip, inclusief toelevanciers en dienstverleners.

Sectorfilm

Op www.kipinederland.nl is ook de sectorfilm te bewonderen die in 2015 is ontwikkeld. In de film vertellen ondernemers uit de vleeskuikensector over hun dagelijkse werk en gaan zij in op de vernieuwingen en innovaties waaraan en waarmee zij werken.

< Scan de qr-code en bekijk de film.

Succesvolle missie naar China

Ontmoeting met China Meat Association

Bezoek aan Nederlandse
ambassade in Beijing

Bezoek aan Chinese KvK

De Nederlandse pluimveeverwerkende industrie ontleent haar bestaansrecht voor een groot deel aan de export van haar producten. Nederlands pluimveevlees vindt zijn weg naar bijna 100 landen buiten de Europese Unie. Het is dan ook van groot belang dat deze exportstromen blijven bestaan en dat waar mogelijk nieuwe markten worden aangeboord.

Hoge kostprijs

De kostprijs in de Europese Unie is hoog in vergelijking met de rest van de wereld. Binnen de EU is de kostprijs in Nederland bovendien aan de hoge kant. Dit betekent dat concurreren op prijs op de wereldmarkt niet altijd even gemakkelijk is. Het Nederlands pluimveevlees geniet wereldwijd bekendheid dankzij zijn hoogstaande kwaliteit. Om concurrerend te kunnen blijven, is het echter van groot belang dat de productie-eisen binnen Nederland niet veel strenger zijn dan de eisen die gelden binnen de EU.

Bij de productie van vlees voor de interne markt ontstaan bijproducten die niet altijd binnen Europa kunnen worden afgezet. De Europese consument heeft namelijk een voorkeur voor bepaalde delen van de kip, waardoor voor andere delen binnen de EU geen afzetmarkt is. Hierdoor is het noodzakelijk om ook in de rest van de wereld een interessante handelspartner te blijven, zodat alle delen van de kip bij een geschikte afnemer terechtkomen. Het Nederlandse hoogwaardige product kan dan de concurrentie blijven aangaan met de reeds bestaande import.

Andere bestemming

Door de begin 2015 nog voortdurende nasleep van de vogelgriep, werd het belang van meerdere afzetmarkten nog eens extra onderstreept. Belangrijke exportbestemmingen kunnen de grenzen bij een uitbraak van een besmettelijke dierziekte sluiten. Zo was export naar Zuid-Afrika, een van Nederlands grootste exportbestemmingen, pas aan het eind van het eerste kwartaal van 2015 weer mogelijk. In die periode moesten exporteurs voor een grote hoeveelheid producten een andere bestemming vinden. Opslag was maar tot op zekere hoogte een oplossing.

Hoe meer producten bovendien op de binnenlandse of Europese markt blijven, des te meer druk er op de prijzen ontstaat.

Daarom is het van groot belang om sterk in te zetten op het openen van nieuwe markten. Soms niet direct grote productstromen worden geëxporteerd naar een nieuwe markt. Bij een onverwachtse gebeurtenis in Nederland of elders in de wereld kan zo'n markt opeens wel interessant worden als de grenzen daar wel open blijven.

De vele uitbraken van Aviaire Influenza (AI) in de Verenigde Staten hebben het mondiale speelveld in 2015 ook veranderd. Markten waarop de Verenigde Staten marktleider zijn en die hierdoor niet interessant zijn voor de Nederlandse pluimveevleesexporteurs, kunnen dan opeens vrijkomen. Het is van belang dat Nederland direct de hierdoor ontstane ruimte kan opvullen.

Vierkantsverwaarding

Specifieke pluimveedelen, zoals loopvoetjes, vleugels en magen, kunnen in Nederland niet of nauwelijks worden afgezet. Daarom werken de Nederlandse overheid en NEPLUVI samen op diverse dossiers rond markttoegang, waarvan China een heel belangrijke is. Omdat Chinezen deze producten als kwalitatief hoogwaardig beschouwen, kan de export naar dit land de vierkantsverwaarding van pluimvee completeren.

Helaas is het erg lastig om markttoegang tot China te krijgen. Het proces om deze toegang tot stand te brengen, kan jaren duren. Door de recente uitbraken van vogelgriep in Nederland is dit proces stil komen te liggen.

Nederland moet wachten tot de Chinese overheid ons land weer vrij van AI acht om het Nederlandse systeem van pluimveevleesproductie verder te gaan beoordelen.

Om dit proces gunstig te beïnvloeden, zijn diverse questionnaires beantwoord. De Chinese overheid zal naar aanleiding hiervan begin 2016 hoogstwaarschijnlijk een bezoek brengen aan Nederland om het AI-systeem te beoordelen. Ondertussen bezoeken afgevaardigden van de Nederlandse overheid minstens één keer per jaar China om daar diverse veterinaire dossiers te bespreken. Tot deze dossiers behoort de markttoegangs-aanvraag voor pluimveevlees.

Daarnaast lopen onder meer onderhandelingen over markttoegang met Japan, Taiwan, Mexico en Colombia. Vogelgriep en de effecten daarvan op de export zijn vaak de belangrijkste onderhandelpunten bij een nieuw certificaat. Het is van belang dat zoveel mogelijk export kan doorgaan tijdens een uitbraak en de nasleep daarvan. Ieder land interpreteert dit op zijn eigen manier: sommige landen blokkeren heel Nederland, andere alleen provincies of gemeenten en weer andere alleen 3 kilometer- of 10 kilometer-zones rond de besmette bedrijven.

Uiteraard is deze laatste optie de meest wenselijke interpretatie. Wat veilig is voor de Europese gemeenschap, is immers ook veilig voor landen buiten de Europese Unie. Hierop zet Nederland dan ook zoveel mogelijk in tijdens de onderhandelingen.

Behoud bestaande markten

Naast het openen van nieuwe markten, moet continu worden gewerkt aan het behoud van de bestaande markten. De toenemende export naar bijvoorbeeld de Filipijnen, toont aan dat ook goed lopende markten extra potentieel kunnen hebben.

Daarom ontvangt Nederland delegaties uit diverse landen in het kader van bijvoorbeeld studiereizen of voor het herinspecteren van het Nederlandse systeem. Daarnaast reist het Nederlands bedrijfsleven zelf regelmatig af naar diverse exportbestemmingen, om ter plaatse contacten te vernieuwen en te versterken en zo de toekomstige export veilig te stellen. Zo brachten enkele leden en secretariaatsmedewerkers van NEPLUVI in 2015 een bezoek aan China. De reis werd georganiseerd door de organisatie Orange Poultry, die het Nederlands bedrijfsleven ondersteunt bij het markttoegangsproces. Deze omvatte onder meer diverse bedrijfsbezoeken, een ontmoeting met de Chinese Kamer van Koophandel en met de Chinese tegenhanger van NEPLUVI. Het is van groot belang dat het bedrijfsleven contacten legt met potentiële nieuwe markten. In veel landen geldt dat de juiste importeur de sleutel is tot succesvolle export. Ook als certificaten zijn afgestemd, moeten importpermits worden afgegeven en hiervoor zijn de contacten die de bedrijven zelf hebben zeer waardevol.

Separatorvlees

Op een wereldmarkt waarin veel concurrentie is tussen producenten uit diverse landen, is het van belang een gelijk speelveld te hebben. Vaak wordt gesproken over prijsverschillen als belangrijke handelsbelemmering, maar de (on)mogelijkheid om onder dezelfde voorwaarden te kunnen produceren moet zeker niet worden onderschat. Zo stellen klanten vaak eisen aan gewichtsklassen, verpakkingen en additionele informatie. Binnen Europa is een groot aantal onderwerpen vastgelegd in wetgeving, waaraan alle lidstaten moeten voldoen. In de praktijk verschilt de interpretatie van deze wetgeving echter nogal eens tussen nationale overheden, waardoor het gelijk speelveld in het gedrang komt.

Een actueel voorbeeld is het verschil in de definiëring van separatorvlees tussen Nederland en diverse andere EU-lidstaten. De EU-wetgeving schrijft een aantal voorwaarden voor en als een product aan deze voorwaarden voldoet, valt het onder de noemer 'separatorvlees'. Zo moet het product mechanisch verkregen zijn, verkregen zijn van restvlees op botten na het uitbenen en moet de spierweefselstructuur van het product zijn veranderd.

Bij het proces van het separeren van vlees, worden bot en vlees mechanisch van elkaar gescheiden. Daarna wordt het zo verkregen vlees mechanisch verkleind. Apparatuur voor het scheiden van vlees en bot wordt voortdurend doorontwikkeld. Zo kan met dergelijke apparatuur tegenwoordig niet alleen het klassieke separatorvlees, maar ook hoogwaardig verkleind vlees worden geproduceerd.

Interpretatieverschil

De interpretatie van de Nederlandse overheid is dat alle producten, waarbij bot en vlees mechanisch zijn gescheiden en verkleind, als separatorvlees moeten worden beschouwd. Ook v-beentjes met vlees (waar de filet vanaf is gesneden) beschouwt Nederland als een grondstof voor separatorvlees. Andere EU-lidstaten hebben een andere interpretatie. Zij zien v-beentjes niet als grondstof voor separatorvlees en in deze lidstaten valt het vlees dat van v-beentjes is verkregen dan ook onder de noemer 'vlees'.

Een ogenschijnlijk simpel, maar in de handel cruciaal interpretatieverschil. Als het product als vlees wordt beschouwd, valt dit onder het vleesgehalte van het eindproduct. De producent hoeft het bovendien niet als 'separatorvlees' te declareren op de verpakking. Het laat zich raden dat een begrip als 'separatorvlees' vragen oproept bij de consument, ondanks het feit dat het niet te onderscheiden is van verkleind vlees als het via de lagedrukmethode (t.o.v. de hogedrukmethode) is gewonnen. Dit heeft dan ook zeker invloed op de prijsvorming in de handel.

Het Europese Hof heeft zich over deze kwestie uitgelaten. Het Hof heeft aangegeven dat een product alleen als separatorvlees wordt beschouwd als dit is verkregen van restvlees van botten na uitbenen. Aangezien v-beentjes geen rest zijn na uitbenen, vallen deze dus niet onder de grondstoffen voor separatorvlees. Desondanks houdt de Nederlandse overheid vast aan haar eigen interpretatie. Dit zorgt ervoor dat Nederlandse producenten van separatorvlees klanten verliezen.

Afnemers willen de vermelding 'separatorvlees' niet op de etiketten zien en kiezen daarom voor leveranciers uit de ons omringende landen. Dit leidt tot een zeer ongelijk speelveld, met aanzienlijke schade voor de Nederlandse producenten tot gevolg.

Los van de inhoudelijke discussie over de vraag welke interpretatie juist is: het is van belang dat alle EU-lidstaten in ieder geval dezelfde methodes en interpretaties hanteren. De uitwerking in de lidstaten is gebaseerd op EU-wetgeving en zou dus niet onderling mogen verschillen. Stug vasthouden aan eigen interpretaties en niet kiezen voor één interpretatie in alle lidstaten, leidt tot grote schade voor onze producten. ■

Ondernemers in beeld

De pluimveeverwerkende bedrijven vormen samen een grote sector. In 2015 waren in deze sector ruim 8.000 mensen werkzaam, van wie 5.000 vaste krachten en 3.000 flexwerkers. Kundige en gemotiveerde werknemers zijn essentieel om de sector draaiende te houden. De bedrijven spannen zich daarom in om een goede werkgever te zijn.

Collectieve Arbeidsovereenkomst

De pluimveeverwerkende industrie heeft al meer dan 50 jaar een cao. Deze cao is toe aan vernieuwing en moet worden aangepast aan de huidige tijd. Omdat na het aflopen van de vorige cao nog geen overeenstemming was bereikt over deze modernisering, was in deze sector het afgelopen jaar sprake van een cao-loos tijdperk.

Op slot

Over een aantal onderwerpen uit de cao bestaan verschillen van inzicht tussen de vakbonden en de werkgevers die zijn georganiseerd in NEPLUVI. Bovendien heeft de FNV in de media een valse voorstelling van zaken gegeven. Deze verkeerde informatie en de verschillen van inzicht hebben ervoor gezorgd dat het cao-overleg geruime tijd volledig op slot heeft gezeten.

De sector ziet graag dat er in de toekomst weer een cao is, maar meent dat de oude cao ten behoeve van zowel werknemers als werkgevers aan modernisering toe is.

Deze modernisering is voor werkgevers belangrijk om een gelijk speelveld binnen de EU te houden en om te kunnen inspelen op de ontwikkelingen van de huidige tijd.

Hiertoe heeft NEPLUVI een aantal voorstellen op tafel gelegd, waarover eind 2015 weer aan de onderhandelingsstafel gesproken werd.

Tijdens het stilliggen van de onderhandelingen hebben de leden van NEPLUVI aangegeven toch al diverse veranderingen te willen doorvoeren. Eind 2014 heeft NEPLUVI haar leden daarom geadviseerd een loonsverhoging door te voeren. Daarnaast is geadviseerd om nieuwe werknemers de eerste 52 weken op het niveau van het wettelijk minimumloon aan te nemen. Tot slot adviseert NEPLUVI haar leden om bij alle nieuwe contracten geen adv meer toe te passen. Met de vakbonden moeten in 2016 nieuwe afspraken worden gemaakt om de cao te kunnen aanpassen aan nieuwe regelgeving en aan deze tijd.

Arbocatologus

De Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) heeft in 2015 het nieuwe hoofdstuk 'Klimaat' goedgekeurd. Hiermee is de arbocatologus definitief uitgebreid met dit belangrijke onderdeel.

De term 'klimaat' behelst een scala aan omstandigheden. Zo heeft dit begrip betrekking op temperatuur, maar ook op luchtvochtigheid, koude- en warmtestraling en luchtsnelheid (tocht). In de pluimveeverwerkende industrie is het vanwege de specifieke productieprocessen en producteisen niet altijd mogelijk het meest optimale klimaat voor werknemers te creëren.

Zo moeten producten uit voedselveiligheidsoverwegingen onder een bepaalde temperatuur blijven. Het is dan belangrijk om specifieke voorzieningen te treffen of om de tijd waarin werknemers aan minder optimale omstandigheden worden blootgesteld te beperken.

In eerste instantie bekijkt een bedrijf of de blootstelling kan worden beperkt door brongerichte, technische of organisatorische oplossingen. Als dit niet mogelijk is, kan bijvoorbeeld worden gekozen voor goede persoonlijke beschermingsmiddelen of voor het aanbrengen van strokengordijnen. Deze strokengordijnen vormen een barrière voor kou, stof en/of geluid tussen twee ruimten.

De arbocatologus bevat een overzicht van richtlijnen en goede praktijken. De richtlijnen zijn voorschriften om arborisico's aan te pakken. De beschreven goede praktijken maken ondernemers duidelijk hoe andere bedrijven met de risico's omgaan.

Risico Inventarisatie en Evaluatie (RI&E)

Recent heeft het Georganiseerd Overleg groen licht gegeven voor de digitale Risico Inventarisatie en Evaluatie (RI&E). De werkgroep Arbocatologus en Summary B.V heeft deze RI&E opgesteld. Op het gebied van arbeidsomstandigheden is er een grote diversiteit aan wetgeving. Voor ondernemers is het niet altijd

gemakkelijk om hieruit de zaken te destilleren die belangrijk zijn voor hun eigen bedrijf.

De RI&E ondersteunt bedrijven hierbij. Aan de hand van een vragenlijst geeft deze inventarisatie inzicht in de mogelijke verbeterpunten, in de risicoscore van deze punten en in de mogelijke maatregelen die het bedrijf al heeft ingepland om dit te verbeteren.

De risicoanalyse is een wettelijke verplichting. Nog veel belangrijker is echter dat deze analyse de organisatie bewust maakt van risico's en mogelijke maatregelen, waardoor een veiligere en gezondere werkomgeving ontstaat. ■

.... in de Nederlandse pluimveeslachterijen en -uitsnijderijen
meer dan 8.000 mensen werkzaam zijn?

.... de sector de afgelopen jaren een grote diversiteit aan kipconcepten
heeft ontwikkeld en dit alleen maar toeneemt?

.... het aandeel scharrelkip bijvoorbeeld met 8% is gestegen?

.... het besmettingspercentage van eindproducten van pluimvee met voor de mens
relevante salmonella's lager is dan 0,1%?

.... de CO₂-footprint van kippenvlees met ruim 30% is teruggedrongen sinds 1990?

.... de Nederlandse pluimveevleesproducenten naar bijna 100 landen
buiten de EU exporteren?

.... met de bij BMC in Moerdijk verwerkte pluimveemest energie wordt opgewekt?

.... het antibioticagebruik in de vleeskuikensector
sinds 2009 met bijna 60% is afgenomen?

.... dit voldoende is voor een stad
ter grootte van Breda?

.... de productie van pluimveevlees in Nederland in 2015 7% hoger was dan in 2014?

.... alle leden van NEPLUVI het pluimvee dat zij slachten voorafgaand aan het slachtproces volledig verdoven?

.... de ammoniakemissie in de pluimveehouderij sinds 1990 met ruim 60% is teruggedrongen?

.... aan rauwe kip bijna nooit water wordt toegevoegd? ?

.... en als dat heel soms gebeurt, dit op het etiket moet worden vermeld?

WIST
U
DAT...

.... vleeskuikens in Nederland altijd in stallen met strooisel worden gehouden?

.... de Nederlandse pluimveesector geen hormonen gebruikt?

.... dit al sinds 1961 verboden is voor pluimvee in Nederland?

MARKTINFORMATIE

9

Nederland telt 20 grote slachterijen, die vleeskuikens, leghennen, vermeerderingsdieren en eenden slachten.

Het vlees van deze dieren wordt ook in deze bedrijven verder verwerkt of in een van de vele uitsnijderijen en verwerkers die Nederland rijk is.

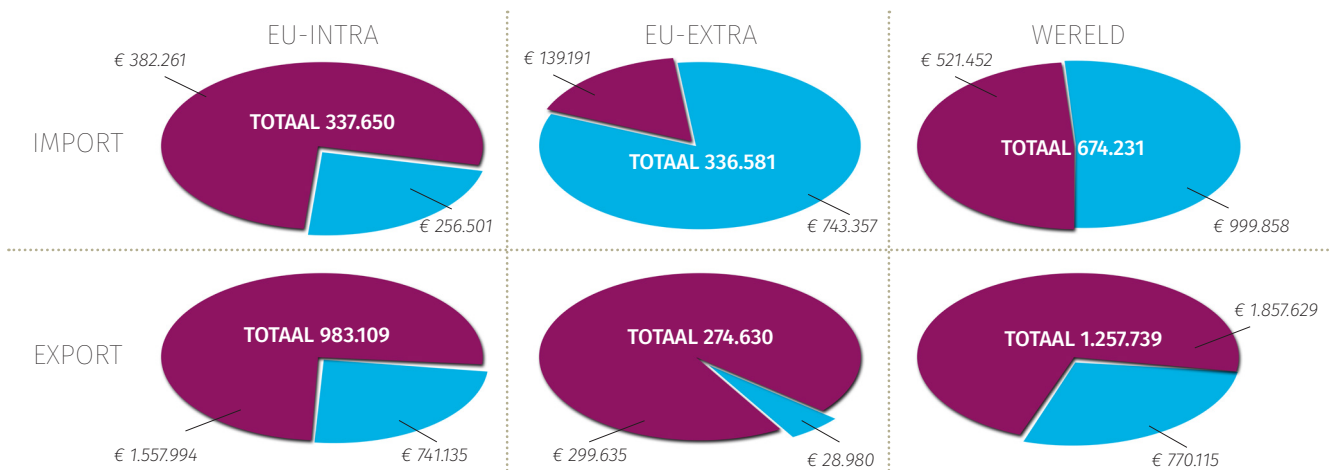
Ook in 2015 liet de pluimveeverwerkende sector een stijging in productie zien. Pluimveevlees blijft een gemakkelijk en snel te bereiden product met een gunstige prijs. De populariteit hiervan neemt steeds meer toe. Er is een groeiende diversiteit aan marktconcepten. De sector biedt consumenten hiermee een ruime keuzemogelijkheid in verschillende productsoorten met allemaal een andere focus.

In 2015 resulteerde dit in een productie van 1,05 miljoen ton pluimveevlees, waarvan 1 miljoen ton afkomstig was van vleeskuikens. Dit komt neer op een stijging van 7% ten opzichte van 2014.

Overzicht im- en export 'bereiding' en 'naturel vlees' 2015

● Verhouding Naturel vlees: in tonnen

● Verhouding Bereiding: in tonnen

Export

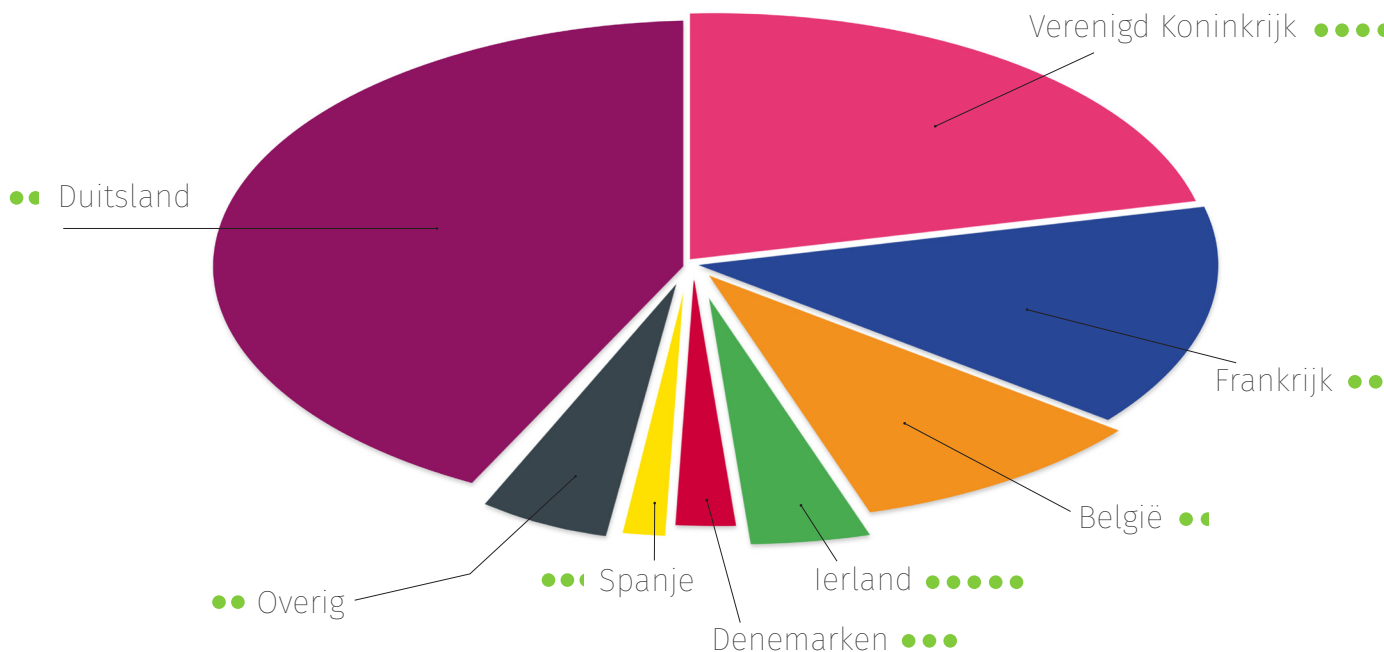
In de eerste maanden van 2015 hadden diverse landen hun grenzen nog gesloten voor pluimveevlees uit Nederland. Dit was een direct gevolg van de uitbraken van vogelgriep in 2014. Mede hierdoor is een lichte daling te zien in de hoeveelheid export in 2015 in vergelijking met het jaar daarvoor. Terwijl in 2014 nog ruim 1,4 miljoen ton aan pluimveevlees, -producten en bereidingen werd geëxporteerd, zakte dit in 2015 naar 1,2 miljoen ton. De verdeling van de export over de EU en derde landen is nagenoeg gelijk. De export naar de EU heeft een iets groter aandeel in 2015, 78% tegenover 75% in 2014.

Binnen de EU blijven Duitsland, het Verenigd Koninkrijk en Frankrijk belangrijke afnemers. Zij zijn goed voor bijna driekwart van de afname in de EU.

Overzicht export naar EU-landen, 2015

Hoogste totaal in ton: 378.505 (Duitsland)

●●● = waarde in euro's per ton

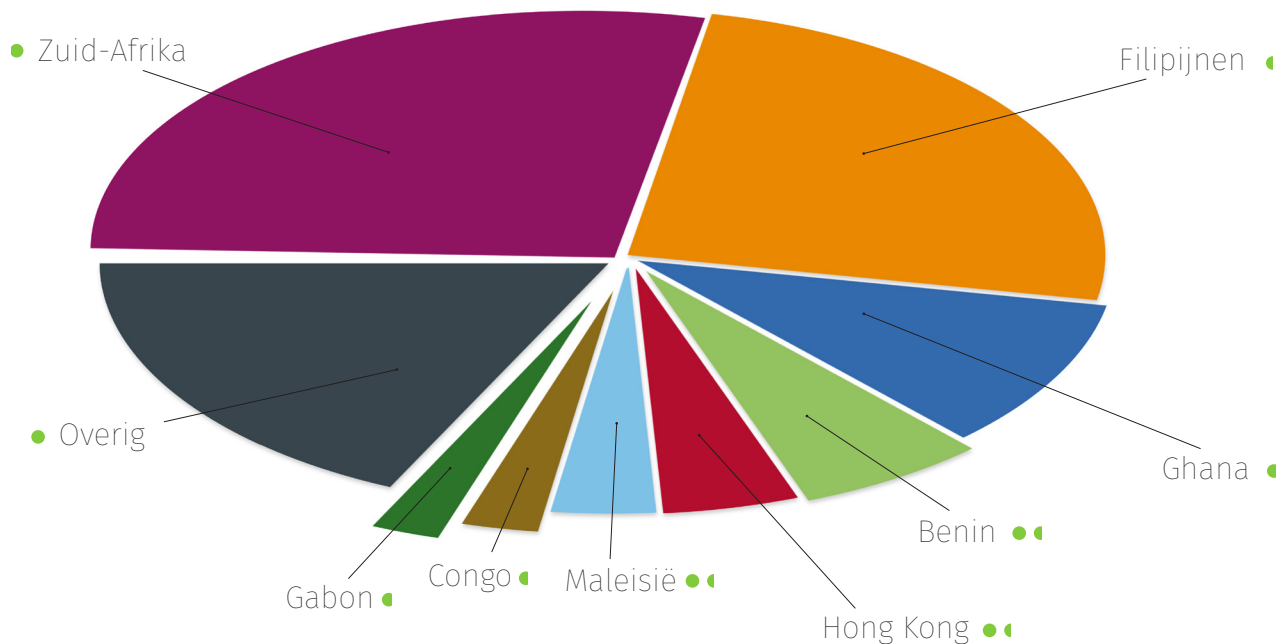

Ook buiten Europa blijft de verdeling van de export, ondanks de restricties, nagenoeg gelijk. Zuid-Afrika, de Filipijnen en Ghana blijven belangrijke afnemers. De export naar de Filipijnen stijgt de afgelopen jaren sterk, met bijna een verdubbeling van de exportcijfers in 2015 ten opzichte van 2014. Opvallend is dat de export naar Rusland volledig stil is komen te liggen. Dit was een direct gevolg van de boycot van landbouwproducten die de Russen halverwege 2014 instelden. Hiermee raakten de Nederlandse exporteurs een van hun exportbestemmingen uit de top tien kwijt. Benin is gezakt in de exportlijst. Eerder bezette Benin nog ruimschoots de derde plaats, maar nu zakt het land naar de vierde plek. De daling is te wijten aan de politieke ontwikkelingen in de regio, die een grote belemmering vormen voor de exportmogelijkheden.

Overzicht export naar derde landen, 2015

Hoogste totaal in ton: 77.938 (Zuid-Afrika)

● = waarde in euro's per ton

Import

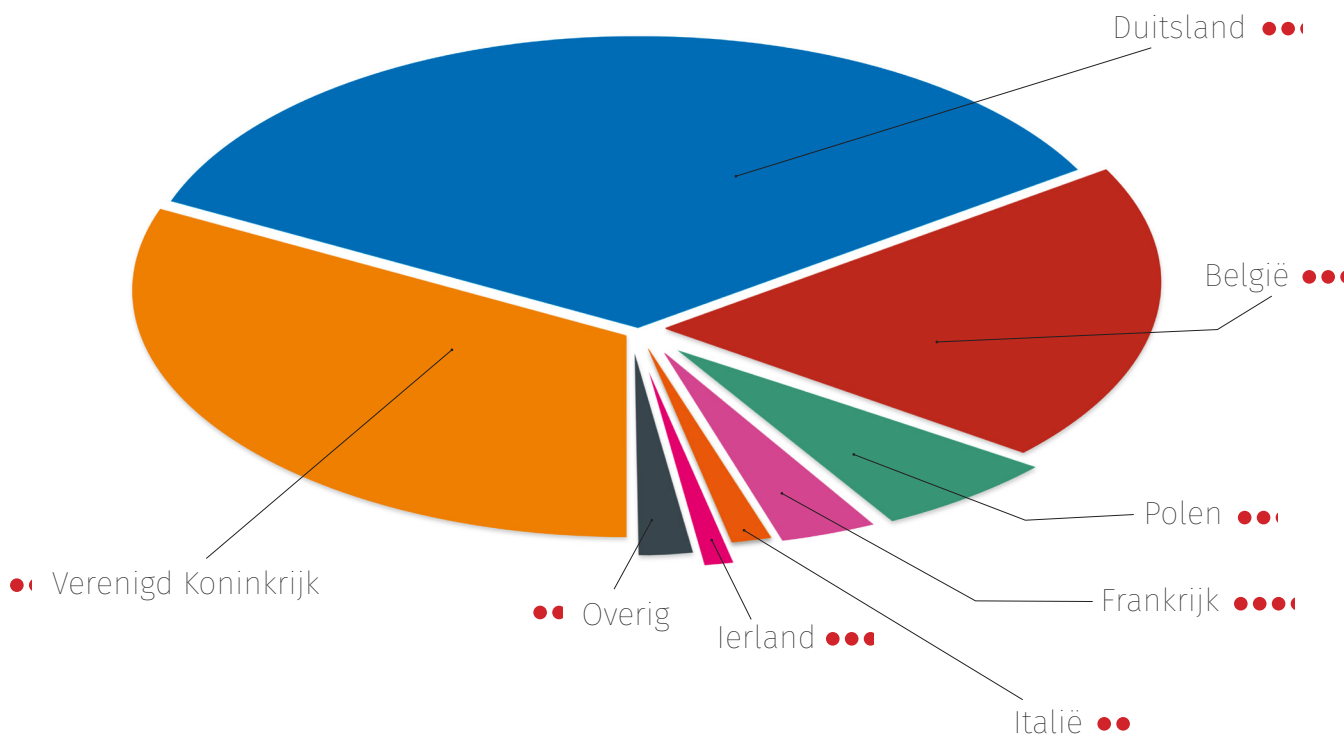
Ondanks dat Nederland een netto-exporteur van pluimveevlees blijft, importeert zij ook een aanzienlijke hoeveelheid naturel pluimveevlees en diverse soorten bereidingen. In 2015 werd in totaal ruim 650.000 ton pluimveevlees geïmporteerd. De verdeling EU en non-EU is hierbij nagenoeg fifty-fifty.

Binnen de Europese Unie zijn onze buurlanden, Duitsland, het Verenigd Koninkrijk en België de grootste leveranciers. Duitsland leverde net iets meer dan het Verenigd Koninkrijk, waar dit laatste land in 2014 nog het grootste aandeel leverde.

Overzicht import uit EU-landen, 2015

Hoogste totaal in ton: 109.499 (Duitsland)

●● = waarde in euro's per ton

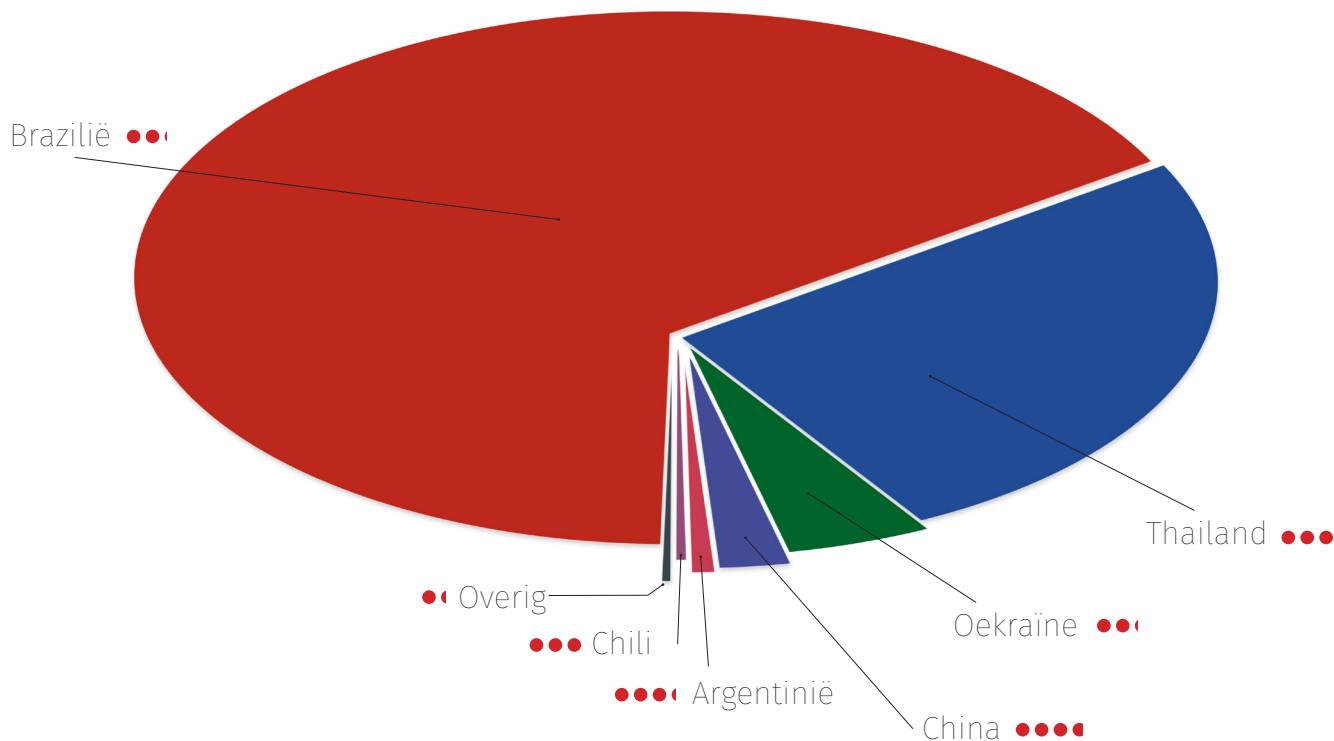

Buiten de Europese Unie zijn de grote wereldspelers Brazilië en Thailand belangrijke leveranciers. Daarnaast komt ook een groot deel van de import van met name bevroren naturel pluimveevlees vanuit de Oekraïne. Bij alle importen van dierlijke producten speelt altijd de discussie over een gelijk speelveld. De Europese Unie legt niet aan alle derde landen dezelfde eisen op als waaraan de Europese producenten moeten voldoen. Soms worden methoden van derde landen als equivalent aan de EU gezien en soms is het niet mogelijk om eisen aan bepaalde onderwerpen te stellen. Dierenwelzijn is een voorbeeld van een onderwerp waarover het steeds weer moeilijk blijkt bindende afspraken te maken in handelsverdragen. Dit betekent echter dat veel producten de Europese markt binnen komen, die onder andere voorwaarden zijn geproduceerd met veelal een lagere kostprijs dan de Europese producenten. Dit is een belangrijk risico voor de Europese sector, dat altijd meegenomen moet worden bij het onderhandelen over tarief-quota en het geven van markttoegang aan derde landen.

Overzicht import uit derde landen, 2015

Hoogste totaal in ton: 217.475 (Brazilië)

● = waarde in euro's per ton

Bestuur NEPLUVI

Per 31 december 2015 bestaat het bestuur uit de volgende leden:

Gert-Jan Oplaat Voorzitter

Peter Poortinga Vice-voorzitter

Anton Storteboom Secretaris

Gert van den Bor Penningmeester

Joop Eskes Bestuurslid

Gert-Jan Tomassen Bestuurslid

Arno Dekkers Bestuurslid

Wytze van der Meer Bestuurslid

Huib van de Vecht Bestuurslid

Secretariaat NEPLUVI

Per 31 december 2015 bestaat het secretariaat uit de volgende medewerkers:

Peter Vesseur Algemeen secretaris

Mark den Hartog Beleidsmedewerker Voedselveiligheid en kwaliteit

Arjan van Dijk Senior beleidsmedewerker Promotie

Anne Burgers Beleidsmedewerker Exportondersteuning

Carla Besselink Secretaresse

Annemieke Walta Secretaresse

Ronald Kerkmeijer Secretaris Sociale Zaken Pluimvee Industrie

Sharon Wolf Beleidsmedewerker Sociale Zaken Pluimvee Industrie

Lijst van afkortingen

ACM	Autoriteit Consument en Markt
Adv	Arbeidsduurverkorting
AI	Aviaire Influenza (vogelgriep)
Anevei	Algemene Nederlandse Vereniging van Eierhandelaren
a.v.e.c.	Association of Poultry Processors and Poultry Trade in the European Countries
AVINED	Stichting voor overkoepelende activiteiten van pluimveesector
BLk	Beter Leven-keurmerk
BREF	Best available techniques Reference Document
CAMPYBRO	Control of Campylobacter infection in broiler flocks
Cao	Collectieve arbeidsovereenkomst
CAS-systeem	Controlled Atmosphere Stunning-systeem
COBK	Centrale Organisatie Broedeieren en Kuikens
CVI	Centraal Veterinair Instituut
EFSA	European Food Safety Authority
ESBL	Extended Spectrum Beta Lactamase
EU	Europese Unie
FNV	Federatie Nederlandse Vakbeweging
FVO	Food and Veterinary Office
HPAI	Hoogpathogene Aviaire Influenza
IKB	Integrale Keten Beheersing
IKB-KIP	Integrale Keten Beheersing Kip (voor de pluimveevleessector)
IKB-PSB	Integrale Keten Beheersing Pluimvee Service Bedrijven
Inspectie SZW	Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid
KvK	Kamer van Koophandel
KvM	Kip van Morgen
LTO-NOP	Nederlandse Organisatie van Pluimveehouders
MJA	Meerjarenafspraak Energie-Efficiëntie
Mkb	Midden- en kleinbedrijf
NEPLUVI	Vereniging van de Nederlandse Pluimveeverwerkende Industrie
NVP	Nederlandse Vakbond Pluimveehouders
NVWA	Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit
OIE	Wereld Organisatie voor Diergezondheid
OVONED	Stichting voor de Eiersector
PHC	Proces Hygiëne Criterium
PLUIMNED	Stichting voor pluimveevleessector
PPS	Publiek-private samenwerking
PSB	Pluimvee Service Bedrijven
RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
RI&E	Risico Inventarisatie & Evaluatie
R&O	Reiniging & Ontsmetting
Se	Salmonella enteritidis
St	Salmonella typhimurium
WVS	Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Colofon

Redactie	Secretariaat NEPLUVI
Eindredactie	Bart Manders
Productie	Busser&tenHove Communicatie, Bemmelen
Traffic	Nienke Jansen
Vormgeving	Stefan Kraaijenhagen - Zaza in Vorm, IJsselstein
Foto Gert-Jan Oplaat	NEPLUVI
Foto's Bestuursleden	Robert Stienezen Photography
Foto's Secretariaat	NEPLUVI
Productiefoto's	blz 12/13: Marel Poultry blz 16/17: 2 Sisters Storteboom blz 22: Meyn blz 26/27: Marel Poultry blz 28: Meyn blz 30/31: 2 Sisters Storteboom blz 35: Marel Poultry blz 42: Meyn blz 46/47: Marel Poultry

A photograph of two fresh spring rolls on a white plate. The spring rolls are filled with rice, meat, and vegetables, and are garnished with fresh herbs. A bowl of soup is visible in the background.

NEPLUVI

VERENIGING VAN DE NEDERLANDSE PLUIMVEEVERWERKENDE INDUSTRIE

